

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Zala Zöld Szíve HACs

A Zala Zöld Szíve Vidékfejlesztési Egyesület

Helyi Vidékfejlesztési Stratégia

2011-2013

/ A stratégiát a Zala Zöld Szíve Vidékfejlesztési Egyesület közgyűlése 2011. május 26-i ülésén elfogadta (8/2011. (V.26.) számú közgyűlési határozat)/

Készült 2011. február 14 – május 26.

Tartalomjegyzék

1.	Vezetői összefoglaló.....	4
1.1	A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe	4
1.2	Főbb intézkedések.....	4
1.3	A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának célja	5
1.4	A felülvizsgálat során alkalmazott nyilvánossági intézkedések, résztvevők.....	5
1.5	A HVS felülvizsgálat során elfogadott módosítások	6
2.	Helyzetelemzés	8
2.1	A LEDAER Helyi Akciócsoport által lefedett terület ismertetései	8
	A térség általános jellemzői	8
	A térség környezeti állapota, földrajzi jellemzői, földhasználati módok.....	8
	Demográfiai helyzet	9
	Gazdasági környezet	9
	Társadalmi környezet.....	11
2.2.	A LEDAER Helyi Akciócsoport és a helyi partnerség.....	12
2.3.	A LEDAER megvalósítás során elért eredmények áttekintése	13
2.4	A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának indokoltsága	16
2.5	SWOT elemzés	17
3.	Helyi Vidékfejlesztési Terv (HVS).....	19
3.1	A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe.....	19
3.2	A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia kapcsolódása a térség szükségleteihez	19
3.3	A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia fő célkitűzései.....	21
3.4	A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia intézkedései.....	22
3.5	Forrásallokáció	43
4.	A Helyi Vidékfejlesztési Stratégiával kapcsolatos intézkedések	46
4.1	Nyilvánossági intézkedések, projektötlet-gyűjtés.....	46
4.2	A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia végrehajtása	47
5.	Mellékletek	49
5.1	A HVS felülvizsgálat során végzett tevékenységek.....	49
5.2	Pénzügyi táblázatok, forrásallokáció.....	50
5.3	A nyilvánossági intézkedésekre vonatkozó igazoló dokumentumok.....	53
5.4	Térképek (a térség természeti, egyéb adottságait bemutató térképek).....	54
5.5	Táblázatok (statisztikai adatok összefoglaló táblázatai).....	58

5.6 A térségre vonatkozó egyéb stratégiák listája.....	65
5.7 Fenntarthatósági alapelvek.....	65

1. Vezetői összefoglaló

1.1 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe

A Zala Zöld Szíve Vidékfejlesztési Egyesület illetékességi körébe tartozó települések 2013-ig önálló arculatot hoznak létre, miáltal képesek lesznek önmagukat térségi szinten definiálni és az ebben rejlő gazdasági, társadalmi lehetőségeket kiaknázni. Olyan brand jön létre, mely fémjelzi a térség dinamikus turisztikai fejlődését, a megerősödő kisvállalkozásokat, a társadalmi kohézió szorosabbá válását, az életminőség javulását, a helyi értékekre és erőforrásokra alapozott fejlődést.

1.2 Főbb intézkedések

1. Prioritás: „Lépésváltó gazdaság – árnyékból a fényre” Helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztés

A helyi vidékfejlesztési stratégia megkerülhetetlen és legfontosabb eleme kell, hogy legyen a helyi gazdaság – és vállalkozásfejlesztés, hiszen e nélkül elképzelhetetlen az elmozdulás a több tekintetben is kitapintható hátrányos helyzetből.

Különös fontossággal bírnak a mikrovállalkozások, melyek száma relatíve nagy a térségben, azonban többségük kényszervállalkozás, mely a gazdasági recessziót jelentékeny módon megsínylette. E vállalkozások megerősítése nélkül a már most is jelentős munkanélküliség komoly mértékben megnövekedne – ezért megtartásuk, támogatásuk stratégiai érdek.

A HACS területe a Nyugat-Dunántúl legmagasabb szegénységi kockázatú vidéke. Ebből adódóan stratégiai jelentőséggel bír az alternatív jövedelemszerzési lehetőségek támogatása – gondolunk itt például a helyi termék előállítás és forgalmazás, új típusú gazdálkodási formák vagy akár ezeket megalapozó képzések rendszerére.

2. Prioritás: „Itt akarunk élni – az otthont adó vidék” A helyi életminőség fejlesztése

Sikeres fejlesztés elképzelhetetlen anélkül, hogy a helyi társadalom közvetlen módon ne profitáljon belőle. Ennek érdekében erősíteni kívánjuk a helyi identitást, a helyi közösségek kohézióját. Az életminőség javítása érdekében hozzá kívánunk járulni a települések megújulásához, az arculat szépítéséhez.

3. Prioritás: „Kezet nyújtva” Helyi esélyegyenlőségi fejlesztések

A helyi társadalmi problémák kezelése vidékfejlesztési szempontból megkerülhetetlen térségünkben is. Olyan programokat kívánunk megvalósítani, melyek mindenki számára biztosítják az esélyegyenlőséget, képesek mérsékelni a képzettségi hiányokat, új és a mindennapi életben hasznosítható ismereteket nyújtanak.

4. Prioritás: „Elődeink öröksége – jövőnk kincsei” A helyi örökség megőrzése, fejlesztése

A helyi materiális és immateriális örökség megőrzése annál is inkább sarkalatos ügy, hogy erre alapozva képzelhető el egyáltalán bárminemű vidékfejlesztés. A helyi természeti, társadalmi és gazdasági értékek megőrzése, fejlesztése és fenntartható módon történő hasznosítása a HVS egyik kulcseleme.

5. Prioritás: „Százszorszép – a vendégváró Zöldország” Helyi turizmusfejlesztés

A térség idegenforgalmi adottságai országos összehasonlításban is kimondottan jónak mondhatók és a projektgyűjtés is reprezentálta az ez irányú

fejlesztések társadalmi igényét. A HVS hozzá kíván járulni a térségi szintű, innovatív, több pilléren nyugvó turizmus létrejöttéhez, mégpedig úgy, hogy az idegenforgalom kínálati oldalának valamennyi szegmenségen pozitív változásokat indukál.

6. Prioritás: „Az értékes ember” Helyi humánerőforrás fejlesztés

A térség hátrányos helyzetének következménye, de egyben oka is a humánerőforrásbeli hátrány. Kevés a kvalifikált szakember, szűk a helyi értelmiségi réteg (különösen kistelepüléseken), a továbbtanuló fiatalok elvándorolnak tanulmányaik végeztével. Éppen ezért bír nagy jelentőséggel a hazai tudásközpontokkal való kapcsolatfelvétel, különféle – a vidékfejlesztéshez illeszthető – közös programok megvalósítása, melyek révén e hiátus részben mérsékelhető.

A térség lakosságának iskolázottsági mutatói régiós összehasonlításban is rendkívül rosszak, ezért a képzések, tanfolyamok jelentősége e tekintetben is igen nagy.

1.3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának célja

A Zala Zöld Szíve HACS Helyi Vidékfejlesztési Stratégiája (HVS) a mai napig nem vesztette el aktualitását, hiszen az ott felvázolt helyzetkép máig nem sokat változott, a hátrányos helyzet egy cseppet sem mérséklődött, sőt a világgazdasági recesszió miatt inkább csak elmélyült, és – értelemszerűen - az erre adott válaszok (célok) is helytállóak még!

Ami miatt mégis szükségessé vált a HVS felülvizsgálata az az, hogy időközben alapjaiban megváltozott a makro- és mikrogazdasági és politikai környezet, átrendeződtek a központi területfejlesztési célok, melyekkel párhuzamosan bizonyos negatív gazdasági, társadalmi folyamatok (pld. munkanélküliség) mindinkább elmélyültek térségünkben.

Mindezen körülmények természetes módon maguk után vonták a HVS célrendszerének átfókuszálását is, még ha ez nem is jelenti az alapvető – és meggyőződésünk szerint helyes – irányok megváltoztatását.

1.4 A felülvizsgálat során alkalmazott nyilvánossági intézkedések, résztvevők

Az Irányító Hatóság által megkövetelt, nyilvánosság biztosítására vonatkozó valamennyi feltételnek igyekezett egyesületünk megfelelni. Ennek érdekében honlapunkon teret adtunk a HVS felülvizsgálatnak, külön menüpontot kapott, de a hírek között is folyamatos utalásokkal igyekeztünk az olvasók figyelmét ráfókuszálni e fontos kérdésre.

A HVS felülvizsgálatot – a korábbi gyakorlatnak megfelelően – kiemelt súllyal kezeltük. Ennek érdekében az erős való tájékoztató anyagokat valamennyi településünk részére mind nyomtatásban, mind pedig elektronikus formában eljuttattuk. Ezek a települési hivatalos hirdetőtáblákon meg is jelentek. Helyi kábeltelevíziós rendszerekben is közzétettük tájékoztatóinkat és emailés kampányt is folytattunk. Az egyesület tagságát (96) emailben folyamatosan külön is értesítettük az aktuális fejleményekről.

A korábbi tapasztalatoknak megfelelően most is igen komoly hangsúlyt fektettünk a helyi fórumokra, melyek személyes jellegüknél fogva nagyon hatékonyak bizonyultak a projektgyűjtés vonatkozásában. 4 fórumot szerveztünk 2011. március 4-ig (Letenyén, Lentiben, Kerkaszentkirályon, Pusztamagyaródon).

A tájékoztató munka eredményeképpen 105 db projektötlet került leadásra a HACS részére, melyek feldolgozását, tematizálását a Tervezői Csoport végezte el.

1.5 A HVS felülvizsgálat során elfogadott módosítások

A HVS korábban megfogalmazott prioritásait a Tervezői Csoport javaslatára megőriztük, mivel az álláspontunk szerint valamennyi térségi problémára választ ad, s a jelenlegi fejlesztési dokumentumban sem szeretnénk feladni a teljességre való törekvést.

1. Prioritás: „Lépésváltó gazdaság – árnyékból a fényre” Helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztés
Az e prioritás körébe tartozó LEADER célterületek vonatkozásában meg kívánjuk őrizni a helyi mikrovállalkozások támogathatóságának lehetőségét, azonban – konkrét jogszabály szabályozás ismeretében – azt kis értékű projektként kívánjuk részben vagy egészben meghirdetni!
2. Prioritás: „Itt akarunk élni – az otthont adó vidék” A helyi életminőség fejlesztése
Változást a LEADER célterületek vonatkozásában kell tennünk, mégpedig annyiban, hogy a helyi identitást és ezáltal az életminőséget is javító rendezvények kapcsán a támogatható tevékenységek körének átgondolását el kell végezni a benyújtott pályázatok tapasztalatai alapján.
A III. tengelyes források tekintetében – melynek támogatott célterületeit központi rendelet határozza meg – változásokkal nem kívánunk élni, azonban forrásátcsoportosításokra várhatóan itt is szükség lesz.
3. Prioritás: „Kezet nyújtva” Helyi esélyegyenlőségi fejlesztések
E célkitűzés alá tartozó intézkedések alapvetően nem ÚMVP forrásokra épültek, azonban néhány esetben megvalósításukhoz a LEADER célterületek nyújtottak támogatást. A strukturális változások következtében a korábbi alternatív jövedelemszerzést megalapozó képzések LEADER célterület megszüntetését tervezi a HACs, mivel képzések és egyéb hasonló célú rendezvények megvalósítását más célterületbe építve továbbra is biztosítani tudja.
4. Prioritás: „Elődeink öröksége – jövőnk kincsei” A helyi örökség megőrzése, fejlesztése
A helyi örökség megőrzése alapvető érdek, ezért IV. tengelyes források tekintetében az ezekre épülő rendezvények támogatását továbbra is preferálni kívánja a HACs. Az eddigi pályázatokból nyert tapasztalat azonban arra ösztönöznek bennünket, hogy áttekintsük a támogatható tevékenységek körét. Nagyon pályázat azért került elutasításra, mert alapvetően élelmiszer és étkezés vásárlás, illetve biztosításra vonatkozott, holott a cél ezen rendezvények esetében is a produktív tartalom kellett volna, hogy legyen.
5. Prioritás: „Százszorszép – a vendégváró Zöldország” Helyi turizmusfejlesztés
A turizmus fejlesztését kiemelt területként kívánjuk a HVS-ben kezelni. A LEADER források tekintetében tudjuk a fejlesztéseket befolyásolni. Továbbra is erősíteni kívánjuk az innovatív jelleget. A turisztikai marketing tekintetében módosítani kívánjuk a támogatás célját annyiban, hogy az kiegészülne a turisztikai információs rendszerek létrehozásának támogatásával is. A támogatott tevékenységek köre kiegészül az imázs fejlesztéssel is.
6. Prioritás: „Az értékes ember” Helyi humánerőforrás fejlesztés
A helyi humán erőforrás fejlesztése érdekében a LEADER források egy részét a tudásközpontokkal való kapcsolat erősítésére kívánjuk fordítani. Annak érdekében, hogy ez hatékonyan megvalósuljon, a korábbinál sokkal részletesebb, tartalmi leírást és pályázati feltételeket kívánunk kialakítani, ami egy aktív tájékoztató kampánnyal párosul.
A korábbi LEADER célterületekhez képest annyi változást eszközölt a HACs, hogy képzésekre nem kíván 2011-ben kiírást megjelentetni. Bizonyos képzésekre

azonban más célterületek kapcsán, mint támogatott tevékenység van, és lesz lehetőség.

2. Helyzetelemzés

2.1 A LEDAER Helyi Akciócsoport által lefedett terület ismertetései

A térség általános jellemzői

A lakosság jelenlegi száma 34.536 fő (KSH 2010.). A HACS összterülete 765,8 km². A népsűrűség 45 fő/km².

A negatív demográfiai folyamatoknak következtében a vidék elvesztette népességének aktív rétegét, mivel az elvándorlás elsősorban a vállalkozó szellemű, gazdaságilag aktív, fiatal réteget csábította el.

A HACS falvainak népessége több szempontból – életkor, családösszetétel, iskolázottsági szint, szakképzettség – torzult, csonka. A kritikus demográfiai helyzet olyan negatív, egymást erősítő társadalmi folyamatokat eredményez, mint például a lakásállomány leromlása, a társadalmilag leszakadó néprétegek fokozódó tényerése és ezzel együtt a szociális problémák eszkalálódása, az etnikai arányok átrendeződése, a kultúrtáj leromlása stb. Ennek jelei a kistérségben határozottan felismerhetők.

A helyi lakosság iskolázottsági mutatói országos átlag alattiak, komoly társadalmi problémát sejtetnek – melyek a munkanélküliségi mutatók alakulásában vissza is köszönnek.

A Nyugat-dunántúli régióban az adófizetők teljes népességhez viszonyított aránya alapján az utolsó előtti helyen áll a HACS (40,4%) - a régiós átlag 47,3%. Mindez azt mutatja, hogy vidékünk az alacsony jövedelmű térségek közé tartozik, ahol igen magas az inaktív népesség aránya (munkanélküliek és időskorúak).

A nyilvántartott álláskeresők aránya 2009-ben az aktív korú népességhez mérten térségi szinten 15,9% volt. Regionális összehasonlításban ez nagyon kedvezőtlen érték, ennél rosszabbal csak a Pacsai (16,3%) és a Zalakarosi statisztikai kistérség (18,8%) rendelkezik. Mindez jól mutatja, hogy a térség a Nyugat-Dunántúl egyik legsúlyosabb munkanélküliséggel küszködő vidéke.

A munkanélküliségi ráta regionális összehasonlításban is nagyon magasnak mondható. A helyi lakosság a foglalkoztatási gondok mellett komoly szociális problémákkal is küzd, melyek a negatív demográfiai folyamatokkal párhuzamosan, a fejletlen gazdasági struktúra eredőjeként egyre inkább elmélyülni látszanak.

A térség környezeti állapota, földrajzi jellemzői, földhasználati módok

A Zala Zöld Szíve HACS települései Zala megye DNY-i részében helyezkednek el, Szlovénia és Horvátország szomszédságában. A HACS területének déli határa természetes határ, azt a Mura folyó alkotja.

A vidék rurális jellegű, aprófalvas településszerkezetű. 100 fő alatti népességű település 6 db, 100-300fő közötti 19 db, 300-500 fő közötti 8 db, 500-1000 fő között 13 db és 1000 fő feletti pedig 7 db található a térségben.

A HACS területe bővelkedik természeti értékekben. Országosan védett területek is megtalálhatóak itt: Muramenti Tájvédelmi Körzet, Vétyemi Erdőrezervátum. Számos NATURA 2000-es terület található a vidéken, melyeket a Nemzeti Ökológiai Hálózathoz tartozó területek egészítenek ki.

A vidék környezeti állapota összességében jónak mondható, ami részben a periférikus helyzet talán egyetlen pozitív következménye. Potenciális környezeti kockázatot jelent a dombvidéki térszíneken az erózió, a felhagyott, de nem rekultivált szénhidrogénmezők és a Mura és Kerka folyók - árvízvédelmi szempontból.

A területhasználatban is elsősorban a mezőgazdaság dominál. Jellemzője a monokultúrás jelleg: a dombvidéken ez az erdőgazdálkodás, a síkvidéki területeken pedig a

szántóföldi (elsősorban kukoricatermesztés) gazdálkodás dominanciáját jelenti. Az ipari területek jelentősebb arányban csupán a hajdani olajvidéken vannak jelen. Üdülőterületek is csak kis számban találhatók a vidéken (pld. Lenti, Kistolmács). Az ingatlan nyilvántartás adatai alapján nagy jelentőséggel bír a hajdani zártkerti gazdálkodás (szőlőhegyek elsősorban), azonban ez a negatív demográfiai folyamatok és a hátrányos helyzet következtében nagyon sokat veszített gazdasági súlyából!

Demográfiai helyzet

A HACS 53 településének népessége a KSH 2010. évi adatai alapján 34.536 fő volt. 2009-ben a lakónépesség számát a KSH statisztikái még 36.062 főben állapították meg, ami egy igen komoly (-1952 fős) csökkenést mutat. *(A továbbiakban 2009-es adatokkal számolunk, mivel erre vonatkozóan állnak rendelkezésre KSH adatok!)*

A lakosság 15,7%-a gyermek és fiatal, 59,8%-a aktív korú és 24,5%-a 60 éven felüli. A lakosság korösszetételét jól jellemzi az elöregedési vagy öregségi mutató, mely a gyermekkorúak és a 60 éven felüliek arányát fejezi ki. E tekintetben a HACS 0,5338-os értéke országos szinten is nagyon magasnak mondható (176 kistérségből a HACS a 17. helyet foglalná el).

A lakosság összetételének változása több szempontból is értelmezhető. A Zala Zöld Szíve Vidékfejlesztési Egyesület területe Zala megye etnikailag legsokszínűbb vidéke. Élnek itt a magyar lakosságon kívül horvátok, németek és cigányok is. A horvát nemzetiség a Mura mentén néhány település lakosságának többségét alkotja (Tótszerdahely (68,77%), Tótszentmárton (60,96%), Molnári (75,31%)), máshol kisebbségben él. A 2001. évi népszámlálás adatai szerint számuk 2.637 fő volt. Negatív változás, hogy a fiatal népesség körében a horvát nyelv használata folyamatosan háttérbe szorul, jóllehet a horvát-magyar gazdasági kapcsolatok élénkülésével a horvát nyelv ismerete felértékelődött!

A helyi roma lakosság száma folyamatosan és gyorsuló mértékben nő. Számukra vonatkozóan pontos adatokkal nem rendelkezünk, még a népszámlálási adatok alapján sem tudunk pontos képet alkotni, mivel az identitásváltás körükben még mindig nagyon alacsony mértékű. A KSH statisztikák 2001-ben 910 főt mutatnak, azonban a valóság e szám többszöröse. Óvatos becslés alapján is minimum 2-3 ezer főre tehetjük a térségben élő cigány népesség számát. Néhány település esetében az utóbbi néhány évben drasztikus etnikai átrendeződés ment végbe az elöregedés miatt rohamosan fogyó magyar és a produktív roma népesség viszonylatában (pld. Lasztonya, Oltárc), s e tendencia folytatódása prognosztizálható.

A HACS területén kisszámú német kisebbség is él, 2001-ben 68-an vallották magukat ehhez az etnikumhoz tartozónak.

A lakosság 35,76%-a él a térség két városában (Lenti, Letenye), a többiek – 64,24%-falvakban élnek. Az 1000 főnél nagyobb népességű települések (7 db) tömörítik az 53 településen élő lakosság 55 %-át, ami mutatja, hogy a vidék tipikusan aprófalvas jellegű. 7.405 fő a 30 hátrányos helyzetű településén egyikén él, ez az össznépesség 20,5%-a.

A HACS településeinek össznépessége folyamatosan csökken. 1870-ben 32.421 lakosa volt a térségnek, mely 1949-ben érte el eddigi maximumát (57.654 fő), azóta azonban tartós csökkenés figyelhető meg. Jelenleg az 1870-es évek szintjére zsugorodott a vidék népessége! A csökkenés oka ma már nem az elvándorlás, hanem az elöregedésből fakadó magas mortalitási index.

Gazdasági környezet

A HACS területének nagyobb része a Letenyei statisztikai kistérséghez tartozik. E terület gazdasági értelemben is hátrányos helyzetű. A 64/2004. (IV. 15.) Kormányrendelet alapján a társadalmi-gazdasági szempontból elmaradott, valamint a vidékfejlesztés tekintetében kedvezményezett térségek közé sorolták. A HACS másik jelentős területi

egysége a Lenti statisztikai kistérség része. E terület korábban átmenetileg kedvezményezett térség volt, de a 64/2004. (IV. 15.) Kormányrendelet e státuszát megszüntette. 4 település (Pusztaszentlászló, Pusztaderics, Tófej és Baktüttös) a Zalaegerszegi statisztikai kistérséghez tartozik. E térséget sem sorolja az említett kormányrendelet a kedvezményezettek közé.

A 240/2006. (XI. 30.) Kormányrendelet meghatározza azokat a településeket, mely ugyan nem tartoznak leghátrányosabbnak minősített kistérséghez, mégis helyzetük alapján – mint település – leghátrányosabb helyzetűnek tekinthetők. A HACS területén ilyen település 30 db van!

Az egész térségben összesen 4.676 regisztrált vállalkozás működik (KSH, 2009.). Ez regionális összehasonlításban erős közepes érték (8.). A vállalkozások jól megfigyelhető területi koncentrációt mutatnak: 56,6%-uk Lentiben (1294), Letenyén (530), Becsehelyen (376), Tótszerdahelyen (250) és Tótszentmártonban (195) van bejegyezve.

A HACS területének gazdasága strukturális szempontból az elmúlt 20 évben jelentős mértékben átalakult. A mezőgazdaságban ment végbe a legjelentősebb változás, mivel a termelőszövetkezetek megszűntek, a létrejövő magángazdaságok már koránt sem tudtak akkora munkavállalói kört foglalkoztatni, mint a szövetkezetek, ezért e gazdasági ág munkavállalóinak száma a tizedére csökkent. A problémát az is fokozza, hogy a helyi mezőgazdasági vállalkozások egymástól tudatosan elszigetelődtek, együttműködési hajlandóság alig tapasztalható. A mezőgazdaság válsága ma is tart, melyet jól mutat például a nagyállattartás –szinte- teljes megszűnése, a monokultúrás kukoricatermesztés dominanciája. Komoly gond, hogy a mezőgazdasági termékek helyi feldolgozása minimális szintű!

A térség magas erdősültségéből következően a fakitermelés, erdőművelés, és a fafeldolgozás a foglalkoztatás területén meghatározó jelentőséggel bír. A Zalaerdő Zrt. a legjelentősebb gazdálkodó szervezet e területen. Kvalifikált szakembergárdára támaszkodva irányítja az állami erdők művelését, a vadgazdálkodást és a kisvasút üzemeltetése révén a helyi idegenforgalomban is jelentős szereppel bír.

Negatívumként rögzíthetjük azt, hogy a kitermelt fa legnagyobb része feldolgozatlanul vagy durva fűrészárúként kerül ki a térségből, kisebb részét néhány helyi faipari közép vállalat dolgozza fel. Figyelemreméltó körülmény, hogy a kitermelt fa – egyre inkább a vágástéri hulladékkal együtt - jelentős része külföldre kerül, ami miatt a faipari kisvállalkozások sem tudják mindig alapanyag szükségletüket helyben kielégíteni.

A XX. század második felének legjelentősebb ipari ágazata a térségben a szénhidrogén ipar volt. Mára a készletek jórészt kimerültek - a Lovászi szénhidrogénmező kitermelése teljesen megszűnt, jelenleg csak a Budafapusztai mező termel. A kőolaj és földgázkitermelés életre hívott számos, elsősorban gépipari ágazatot és kitermelt egy nagyszámú képzett szakemberréteget. Ez az a bázis, melyre alapozva 6 gépipari vállalkozás működik a térségben. A Lenti központú vállalkozási övezet nem töltötte be szerepét, megszűnt. A két kijelölt ipari park (Lenti, Letenye) nem képes megfelelni a vállalkozások által támasztott elvárásoknak.

Térségre az egyéni, mikro és kis vállalkozások a dominanciája jellemző, mind a termelő, mind a szolgáltató szférában számos „kényszer” vállalkozással. A nagyobb foglalkoztatók jelenléte nem meghatározó. A legtöbb munkavállalót alkalmazó vállalkozások a következők: Zalakerámia Zrt. (Tófej), EYBL Kft (Lenti), OWI Zala Bt. (Letenye), Nova Bútor Kft. (Nova), West-Wood Kft. (Lenti).

A mikrovállalkozások különösen nagy jelentőséggel bírnak a térségben azért is, mert a helyi gazdasági struktúra és üzemméret sajátosságai folytán a hátrányos helyzet egyik elemét jelentő térségi adottságon, a szolgáltatás- és munkahely hiányon enyhítenek.

Különösen a mikrovállalkozásokra igaz, hogy humánerőforrásbeli nehézségekkel küzdenek. Többségük a kereskedelemben tevékenykedik, életre hívjuk elsősorban az 1990-es évek közepén robbanásszerűen megjelenő szlovén, horvát bevásárló turizmus volt, mely mára volumenében töredékére zsugorodott, de profilváltás ezzel együtt nem ment végbe a szóban forgó vállalkozások esetében.

A Zala Zöld Szíve HACS 53 településének infrastrukturális helyzete felemás képet mutat. Az úthálózat az aprófalvas település szerkezetéből következően viszonylag sűrű, de rossz állapotú. A térséget az M7-es autópálya, illetve M70-es autótű érinti Petrivente-Letenye-Tornyiszentmiklós vonalon. Ezen a szakaszon mentesíti a településeken a teherforgalom terhelése alól, azonban Tornyiszentmiklós-Lenti viszonylatban ez a forgalom komoly környezeti terheléssel jár. Általános, akut probléma a mezőgazdasági úthálózat helyzete, mivel fejlesztésük – eltekintve néhány szőlőhegyi feltáró úttól – eddig szinte teljesen elmaradt.

A Rédcis-Zalaegerszeg vasútvonal a HACS 7 települését érinti (Baktűtűs, Tűfej, Gutorfűlde, Ortaháza, Csűműdér, Iklűdbűrdűce, Lenti). Gazdasági jelentűsége részben szárnyvonallá válásával, részben pedig a közűti közlekedés versenye miatt jelentűsen csűkkent. Turisztikai szempontbűl érdemel említűst a Zalaerdű Zrt. űzemeltetésében műkűdű erdei kisvasűt, mely az ország leghosszabb erdei kisvasűt hálűzata (106km) is egyben. Jelenleg 37 km-es szakaszon tűrtűnik szeműlyszállítűs, éves forgalma kb.19 ezer fűű.

A villamosenergia-hálűzat a telepűlések belterűletén mindenhol teljes egűszében kiűpítűt. Jelentűs igűny mutatkozik ugyanakkor a zűrtkertek (szűlűhegyek) villamos energia ellátására. A vezetűkes gáz a HACS 25 telepűlésén biztosítűt, fűkűnt az aprűfalvak azok, ahonnan hiányzik. Az ivűvűzhálűzat a HACS valamennyi telepűlésén teljes egűszében elűrhetű, azonban a kiűpítűt hálűzatok jelentűs része felűjítűsra szorul. A villamos energiához hasonlűan az ivűvűz hálűzat bűvítűsére a szűlűhegyek esetében jelentűs igűny mutatkozik. Szennyvűzcsatorna-hálűzattal 27 telepűlés rendelkezik pillanatnyilag. A tűbbi telepűlés is tervez ez irűnyű fejlesztűseket, azonban pűlyázati tűmogatás nűlkűl ezek finanszírozása kivitelezhetetlennek látszik.

A kommunikációs infrastrűktűra tekintetében a vezetűkes telefonhálűzat vonatkozsában a legkedvezűbb a helyzet, mivel az valamennyi telepűlésen biztosítűt. Mobil hálűzatok azonban a HACS teljes terűletén nem űrhetűk el, vannak műg feher foltok. Internet szűlgűltatás valamennyi telepűlésen elűrhetű, bűr szűlessávű kapcsolattal sok kistelepűlés mind a mai napig nem rendelkezik. A technikai fejlűdűssel pűrhuzamosan mindez azonban megoldűdni látszik, hiszen a mobilnet terjedűse kiválthatja ezeket a hiányokat.

A HACS terűlete Zala megye űs a Nyugat-dunántűli rűgiű hagyoműnyosan legnagyobb munkanűlkűlissűggel kűszkűdű vidűke. A nyilvűntartott állaskeresűk arűnya 2009-ben az aktív korű népessűghez műrten tűrsűgi szinten 15,9% volt. A Foglalkoztatási Hivatal 2010. IV. negyedűvi adatai szerint a HACS terűletén a regisztrált munkanűlkűliek szűma 2323 fűű volt.

Ha megvizsgűljuk a munkakűpes korű népessűget, akkor megállapítűhatjuk, hogy igen magas az inaktív népessűg arűnya. A munkanűlkűliek tűbbsűge alulkűpzűt. A megye jelentűs gazdasági központjai tűvol esnek, ezűrt az ingázűk arűnya hagyoműnyosan igen magas, ami egyben potenciális foglalkoztatási kockázati tűnyezű is, hiszen a munkaadűk elűszűr – kűltsűgeik lefaragása űrdekében- ezeket a dolgozűkat kűldik el.

Tűrsadalmi kűrnyezet

A rendelkezűsűnkre állű adatok alapján 215 bejegyzűt civil szervezet műkűdik a HACS terűletén. Ezek legnagyobb szűmban – űrtelemsszerűen – a jelentűs népessűgű telepűléseken tevűkenykednek. Tevűkenysűgi kűrűket tekintűve elűsorban a sporttal, szabadidűs tevűkenysűgekkel, kultűrával, telepűlésfejlesztűssel, tűzvűdelemmel, kűzbiztonsűggal foglalkozű szervezetek dominálnak. Nagyon kevés azonban a gazdasűgfejlesztűssel, szociális űgyekkel, egűzsűgűggel, kűrnyezetvűdelemmel foglalkozű szervezet

A civil szervezetek tevűkenysűge általában egy – egy telepűlésre, egy-egy tevűkenysűgre korlűtozűdik. Munkajuk általában belterűjes, kevés a tűrekvűs a kapcsolatok űpítűsere, nincs egűttműkűdűs a szervezetek kűzűtt gyakran műg a telepűléseken belűl

sem. A szervezetek a talpon maradásra koncentrálnak, programjaik az évek óta bejáratott sémát követik. A civil szféra általános problémája a forráshiány.

Dél-Zala e része a megye nemzetiségek által legnagyobb arányban lakott területe. A horvát lakosság körében a hagyományőrzés a megmaradás szempontjából is nagy jelentőségű, ezért nem meglepő, hogy több kulturális csoporttal, sportklubbal stb. rendelkeznek.

A HACS területe néprajzi értelemben nem csak a muramenti horvátok szempontjából érdekes. Göcsej – melynek déli része a HACS területéhez tartozik – egy karakteres, jól meghatározható néprajzi egység, önálló hagyománnyal. Területünkön Nova település az, mely rendezvényeivel, intézményeivel e hagyományt ápolja.

2.2. A LEDAER Helyi Akciócsoport és a helyi partnerség

A Zala Zöld Szíve Vidékfejlesztési Egyesület megszületésekor soha nem látott térségi konszenzussal, támogatással jött létre, amit jól reprezentál az, hogy ekkor 103 tag csatlakozott hozzánk. A HACS tagsága a három szféra között – civil, vállalkozói és önkormányzati – egyharmados arányban oszlott meg. 2008-tól kezdődően egyesületünk a térség legnagyobb civil szervezeteként működött! Jelenleg 81 tagunk van.

Az egyesület megalakulásakor megfogalmazott egyik legfontosabb alapelv a helyi partnerség biztosítása volt. Ennek szellemében végzi mind a mai napig tevékenységét mint a munkaszervezet, mind pedig az egyesület különféle testületei. Mindhárom szféra képviselői azonos súllyal képviseltetik magukat, s egyformán részesülnek az egyesület nyújtotta szolgáltatásokból.

Annak érdekében, hogy az 53 településen megtalálható tagság érdekei minél inkább érvényesülni tudjanak, 6 mikrotérségbe sorolta őket az egyesület közgyűlése. Ennek a partnerség tekintetében azért van komoly jelentősége, mert minden mikrotérség képviselteti magát a vezetőségben, a pályázati tájékoztató fórumok és egyéb egyesületi rendezvények lehetőség szerint valamennyi mikrotérségben megrendezésre kerülnek.

A Zala Zöld Szíve HACS elsősorban munkaszervezetén keresztül képes a partnerségnek megfelelni. Létrejöttékor azt a célt tűzte ki maga elé, hogy minden tag, valamint az illetékességi területéhez tartozó valamennyi pályázó számára olyan ügyfélszolgálatot, igény esetén személyes helyszíni egyeztetést biztosít, mely segíti azt, hogy az általunk kezelt programban minél szélesebb kör vehessen részt eredményesen. Mind az eddigi visszajelzések, mind pedig a benyújtott pályázatok száma alapján e tevékenység tekintetében pozitív eredményeket értünk el.

A HACS a működése és ezen belül a partnerség során az alábbi alapelveket érvényesíti:

1. egyenlő partnerség elve
2. apolitikus működés elve
3. diszkriminációmentesség elve
4. nyitottság elve
5. nyilvánosság elve
6. takarékoság elve

A partnerség jegyében, a partneri kapcsolatok elmélyítése érdekében egyesületünk számos fórumot, rendezvényt szervezett. Nagy hangsúlyt fektettünk a pályázatok összeállításának, a monitoring kötelezettség, az arculati előírások alkalmazásának segítésére e rendezvények kapcsán.

A mindennapi működés során napi kapcsolatban állunk a helyi területfejlesztési, vidékfejlesztési szervezetekkel: Dél-Zala Murahíd Letenye Többcélú Társulás, Kerkamenti Települések Szövetsége stb. A programalkotás során az általuk megfogalmazott elvek

integrálásra kerültek, s jelenleg is részt vesznek a HVS-t megújító Tervezői Csoport munkájában.

Igyekeztünk kamatoztatható külföldi kapcsolatrendszer kiépíteni, így sikerült a Steirische Vulkanland-dal felvinnünk a kapcsolatot. A rendszeres, negyedéves találkozók eredményeképpen egyesületünk elkezdte az osztrák minta alapján a helyi idegenforgalom térségi szintű, tudatos fejlesztésének kimunkálását. Ennek érdekében turisztikai tervet készítettünk és több fórumot szerveztünk annak érdekében, hogy e területen is integrálni tudjuk az érdekelt szereplőket. Úgy tűnik, hogy az általunk elindított kezdeményezés jelentős támogatottságra talált, így erre vonatkozóan a jövőben rendszeres egyeztetésekre kerül majd sor.

2.3. A LEADER megvalósítás során elért eredmények áttekintése

A HVS a LEADER vonatkozásában 11 célterületet tartalmazott, melyek az ott megfogalmazott prioritásokhoz illeszkedtek. Ezek a célterületek a következők voltak: Kisléptékű helyi rendezvények támogatása

1. Helyi vállalkozások infrastrukturális fejlesztése
2. Térségi együttműködések eszközbeszerzése
3. Helyi termékfejlesztés
4. Térségi tervek, tervdokumentációk, adatbázisok készítése
5. Helyi nagyrendezvények támogatása
6. Helyi innovatív turisztikai fejlesztések
7. Helyi turisztikai marketing fejlesztés
8. Kerka-Mura Szilíciumvölgy- tudásközpontokkal való kapcsolatfelvétel támogatása
9. Alternatív jövedelemszerzést megalapozó képzések és tanfolyamok
10. Határon átnyúló közösségi kapcsolatok fejlesztése
11. Kisléptékű helyi rendezvények támogatása

Összességében 984 546 euró állt rendelkezésre e célterületekre, melyek közül gazdaságfejlesztésre 613 446 euró, hátrányos helyzetű településekre pedig 221 758 euró lett allokálva. A 2009. évi LEADER I. pályázati kör során valamennyi célterület kiírásra került, melyekre összességében 87 db pályázat érkezett be.

Az I. kör pályázati értékelése befejeződött, így már megszülettek a kötelezettség vállalásra vonatkozó vezetőségi döntések. Ezek alapján rögzíthető, hogy a LEADER források 35%-a kerül lekötésre, így a további fordulókra még 638 475 euró áll rendelkezésre. A lekötéseket vizsgálva elmondhatjuk, hogy a kötelezően gazdaságfejlesztésre fordítandó 45%-os arányt a HACS produkálni tudta, mivel jelenleg e mutató 53,3%-ot mutat.

Összességében a hátrányos források felhasználása is arányosnak mondható, mivel a 35%-os össz lekötéshez mérten 35,43 % a jelenlegi hátrányos lekötés. Ugyanakkor vannak olyan célterületek, amelyek esetében problémásnak látszik az oda allokált hátrányos források felhasználása. Gondolunk itt elsősorban a vállalkozásfejlesztési célterületekre, melyek tekintetében az elmaradás okát a vállalkozói szféra gyengeségében, a pályázati ügyintézés elhúzódsában és bürokratikus voltában jelölhetjük meg.

A kisléptékű helyi rendezvények támogatása célterület hátrányos és nem hátrányos települések vonatkozásában is meghirdetésre került, előbbiben 36 000 eurós, utóbbiban pedig 27 600 eurós kerettel. A célterület által a helyi közösségek identitás erősítését a kulturális értelemben vett hátrányos helyzet mérséklését kívánta a HACS elérni. 8 db pályázat érkezett hátrányos helyzetű településről, és 12 db nem hátrányosról. Az ügyintézés során 12 pályázat elutasításra, vagy visszavonásra került. A megmaradó pályázatok mindegyike támogatásban részesült.

A pályázatkezelés során tapasztalt problémák alapján úgy tűnik, hogy a nagy érdeklődés mellett is bizonyos tekintetben korrekcióra szorul a szóban forgó célterület.

A helyi vállalkozások infrastrukturális fejlesztése célterület vonatkozásában a hátrányos településekre 87 758, nem hátrányos településekre 100 000 euró került allokálásra. A

célterület meghirdetésének oka a térségben működő gazdasági társaságok struktúrája, és a III. tengelyes támogatási rendszerek tapasztalatai voltak. A gyakorlatban kiderült, hogy a III. tengelyes mikrovállalkozás fejlesztés forrásokra az egyéni vállalkozások, az induló vállalkozások, az őstermelők, stb. nem egyenlő eséllyel indulnak a tőkeerősebb vállalkozásokkal szemben. A pályázat lehetőséget biztosított az érdeklődők számára, hogy általa vállalkozások eszköz és infrastrukturális hátterét 1 199 euró erejéig fejlesszék.

Összességében 16 db pályázat érkezett be, melyek közül 5 került elutasításra, így 1 pályázat maradt a hátrányos helyzetű településekről és 10 db a nem hátrányos helyzetű településekről. Ezek mindegyike támogatásban részesült, az így lekötött forrás 10 655 euró.

Komoly gondot jelent az ügyintézés elhúzódása, valamint a kis értékű beszerzések kapcsán kötelezően megvalósítandó bonyolult eljárás lefolytatása. Éppen ezért a HACS a továbbiakban e célterület kis értékű jogcímenként történő meghirdetését tervezi. Ugyancsak problematikus a hátrányos településre allokált forrás várható felhasználása, mert az már most látszik, hogy e településeken alig van fejleszteni akaró vállalkozás.

Térségi együttműködések eszközbeszerzése célterület vonatkozásában 85 688 euró került allokálásra. A célterület meghirdetésének célja a közösségi feladatot ellátó térségi együttműködések gép- és eszközfeltételeinek kialakítása. 4 db pályázat érkezett, amelyből 1 került elutasításra. A megmaradó pályázatok mindegyike támogatásban részesült, az így lekötött forrás 49 412 euró.

A helyi termékfejlesztés célterület vonatkozásában a hátrányos településre 48 000 euró, a nem hátrányos helyzetű településre 50 000 euró került allokálásra.

A célterület meghirdetésének oka, hogy a térség fejlesztési irányai közül kiemelkedően magas az igény az idegenforgalmi fejlesztésekre, és ehhez szorosan kötődik a helyi termék is. Továbbá a térség hagyományait, termelési struktúráját tekintve, jelentős a helyi termékek aránya, ezért szükség van ezen potenciál kiterjesztésére, fejlesztésére és piaci megjelenésének erősítésére, segítésére.

2 db pályázat érkezett, amelyeket formai és tartalmi hibák miatt nem tudtuk értékelni, ezért elutasításra kerültek.

A térségi tervek, tervdokumentációk, adatbázisok készítése célterület vonatkozásában 96 000 euró került allokálásra.

A célterület meghirdetésével a helyi életminőség javítását, a hátrányos helyzet mérséklődését eredményező projektek kidolgozását igyekeztünk elérni. 6 db pályázat érkezett be, melyek közül 2 került elutasításra, az így lekötött forrás 45 409 euró.

A helyi nagyrendezvények támogatása célterület vonatkozásában 39 500 euró került allokálásra. A célterület meghirdetésének oka, hogy a HACS területén belül olyan nagyrendezvények vásárok és kiállítások kerüljenek megvalósításra, támogatásra, melyek a helyi hagyományokra, értékekre építenek.

Összesen 12 db pályázat érkezett be, melyek közül 4 került elutasításra, így a lekötött forrás 38 956 euró.

A helyi innovatív turisztikai fejlesztések célterület vonatkozásában a hátrányos területekre 50 000 euró, a nem hátrányos területekre 52 000 euró került allokálásra. A célterület meghirdetésének oka, hogy olyan egyedi innovatív turisztikai elemek kerüljenek kidolgozásra és megvalósításra, amely egyedibb, azaz a hazai idegenforgalmi piacon beazonosítható arculatot ad a térségnek. 2 db pályázat érkezett be hátrányos területről és 3 db nem hátrányosról.

Az ügyintézés során 1 db pályázat került elutasításra, így a lekötött forrás 46 209 euró.

A helyi turisztikai marketing fejlesztés célterület vonatkozásában 140 000 euró került allokálásra. A célterület meghirdetésének oka, hogy térségen belüli együttműködésre alapuló turisztikailag releváns, az érdeklődést felkeltő marketing eszközök kerüljenek elkészítésre, amelyekből komoly hiányt szenved a térség. Különösen fontosnak ítélte meg ezt a területet a HACS azért, mert a tagság részéről az idegenforgalom tárgyában nagyfokú érdeklődés fogalmazódott meg, ami azonban csak egy kellően hatékony marketingstratégia megvalósítása mellett lehet eredményes.

Kerka- Mura Szilíciumvölgy- tudásközpontokkal való kapcsolatfelvétel támogatása. E célterület kiírásával a térség egyik legjelentősebb problémájára kerestünk megoldást,

mégpedig a humán erőforrásbeli gyengeségre. Olyan rendezvényeket, akciókat, együttműködések támogatunk, amelyek a hazai tudásközpontokkal hoznak létre a helyi életminőséget javító kapcsolatokat. 80 000 eurós kerettel került meghirdetésre a célterület, amelyre 2 db pályázat érkezett, de ezek közül az egyik formai hibák miatt elutasításra került. A lekötött összeg ez alapján 10 621 euró.

Jól látszik, hogy a várakozásokhoz képest elmaradt az érdeklődés e cél iránt. Ugyanakkor a HACS vezetősége és a tervezői csoport is úgy ítéli meg, hogy ez olyan lehetőséget rejt, amelyet nem volna célszerű elvetni, de a korábbinál jóval hatékonyabb információs és tájékoztató munkát kell kifejteni a várt eredmények realizálása érdekében.

Az alternatív jövedelemszerzést megalapozó képzések és tanfolyamok célterület vonatkozásában azt a célt tűztük ki magunk elé, hogy olyan tanfolyamokat, képzéseket támogatunk, amelyek ugyan nem nyújtanak OKJ-s végzettséget, de a mindennapi életben hasznosítható tudást igen. Ez a tudás pedig alapot nyújthat arra, hogy azt a képzésben résztvevők kamatoztatni tudják, így bizonyos alternatív jövedelemre tegyenek szert. 18 000 euró elkülönítése történt meg erre a célra, melyből 8 292 euró került lekötésre. Mindez jól mutatja, hogy van érdeklődés és igény az ilyen jellegű fejlesztésekre. Ugyanakkor ma már úgy látjuk a beérkezett pályázatok alapján, hogy szűkíteni érdemes a támogatandó tevékenységek körét. 8 db pályázat került benyújtásra a I. körben, melyek közül 4 elutasításra, vagy visszavonásra került.

A határon átnyúló közösségi kapcsolatok fejlesztése célterület a HACS földrajzi elhelyezkedéséből adódóan kiemelt jelentőséggel bír a LEADER célterületek között. Határ menti térség lévén komoly gazdasági és társadalmi jelentősége van a határon átívelő kapcsolatok fejlesztésének. Összesen 6 pályázat érkezett, melyek közül 1 került elutasításra. Ez azt jelentette, hogy az e célra allokált 74 000 eurós forrásból 50 229 euró került lekötésre. Mivel az Irányító Hatóság a nemzetközi kapcsolatokat központi szintre emelte, ezért – annak ellenére, hogy ezt stratégiai fontosságúnak tartjuk- a HACS e célra forrást nem különít el.

A III. tengely vonatkozásában 2 forduló valósult meg, melyek közül az 1. esetében történt a mai napig kötelezettségvállalás. Ez azt jelenti, hogy a HVS megvalósulása szempontjából csak ezekkel a pályázatokkal tudunk jelen pillanatban számolni.

A Zala Zöld Szíve HACS részére 4 247 681 euró került meghatározásra a 147/2007 FVM rendelet alapján. Ezt a forrást 4 jogcím között osztottuk föl, a következőképpen:

1. Falumegújítás és fejlesztés 30,7%
2. Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése 17,5%
3. Turisztikai tevékenységek ösztönzése 28,3%
4. Vidéki örökség megőrzése 23,5%

A 147/2007 FVM rendelet gazdaságfejlesztésre (mikrovállalkozások fejlesztése és turisztika) 45%-os kötelező arányt írt elő, mely esetünkben 45,7% a forrásallokáció alapján. Az I. kör kötelezettségvállalásai alapján 1 179 303 euró került kiosztásra, mely a források 27,7%-a.

A falumegújításra rendelkezésre álló keret 9,9%-a, a mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése célterületre allokált forrás 32,3%-a, a turisztikai fejlesztésekre elkülönített összeg 53,8%-a és a vidéki örökség megőrzésére tervezett forrás 84,9%-a került lekötésre.

A III. tengely vonatkozásában az Irányító Hatóság figyelmen kívül hagyta a támogatási kérelmek kiírásakor a HVS-ben meghatározott projektméreteket. Ez azzal a következménnyel járt, hogy bizonyos esetekben - mint ahogy ez nálunk is előfordult- egy-egy település már az I. körben elvihette volna a rendelkezésre álló teljes 30-40, vagy akár nagyobb %-át is. Mindezt egyetlen módon lehetett a helyi tagság és a kérelmezők hosszú távú érdekeit figyelembe véve kezelni, mégpedig úgy, hogy az elnökség a támogatott kérelmek esetében magasan húzta meg a ponthatárt annak érdekében, hogy a következő kiírásokra is maradjon kellő forrás.

Falumegújítás és fejlesztés jogcím esetében hátrányos forrás elnyerése érdekében 7 db pályázat vett részt az értékelésben, melyek közül az elnökség döntése alapján 1 került támogatásra. A szóban forgó beruházás, mely közösségi intézmény felújításra irányult, mára már megvalósult. A hátrányos források tekintetében a fenti okból kifolyólag jelentős forrás maradt meg.

A nem hátrányos források tekintetében szintén 7 pályázat vonatkozásában hozott döntést az elnökség, melyek közül 2 db részesült támogatásban. A 2 nyertes pályázó buszvárók, pihenőhelyek, parkolók, közterületek rendbetételét és fejlesztését vállalta, melyet eredményesen végre is hajtott. Az ide allokált források egy jelentős része továbbra is rendelkezésre áll.

Vidéki örökség megőrzése tekintetében hátrányos területen 1 értékelhető pályázat volt, mely a murarátkai kápolna felújítására vonatkozott. A pályázat támogatásban részesült, a projekt mára teljes egészében megvalósult. A rendelkezésre álló forrás döntő része megmaradt.

Nem hátrányos települések esetében értékelésig 4 db pályázat jutott el, melyek mindegyike az elnökség döntése alapján támogatásban részesült. Ezek eredményeképpen megvalósult Pákán Öveges József professzor szellemi hagyatékát ápoló szülőház felújítása, a tótszerdahelyi Fedák Kúria felújítása. Jelenleg még folyik a tornyiszentmiklósi Római Katolikus barokk templom külső felújítása, valamint várhatóan idén kezdődik a szécsiszigeti Római Katolikus barokk templom felújítása. Fontos megjegyeznünk, hogy az ide allokált források 83,2%-a lekötésre került.

Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése jogcím esetében hátrányos helyzetű településekről 2 értékelhető pályázat érkezett. Ezek közül 1 kapott támogatást, melynek tartalma eszközbeszerzésre vonatkozott és ismereteink szerint már meg is valósult. Jelenleg a rendelkezésre álló források 36,3%-a került lekötésre. Nem hátrányos településről 15 db értékelhető pályázatot nyújtottak be, melyek közül 2 kapott támogatást az elnökség döntése alapján. Mindez azt jelentette, hogy az ide allokált forrás 19,5%-a került lekötésre. Jogszabályi változás miatt az egyik nyertes pályázó visszavonta pályázatát, másikkal azonban (acélipari eszközbeszerzés) már meg is valósította azt.

Turisztikai tevékenységek ösztönzése tárgyában hátrányos helyzetű településről 4 pályázatot értékelt az elnökség, melyek közül 2 db nyert támogatás. Az ide allokált források 39%-a került lekötésre. A két szóban forgó turisztikai fejlesztés mára megvalósult.

Nem hátrányos források tekintetében 1 db pályázatot támogatott az elnökség a 4-ből. Ennek eredményeképpen vendégház létesül Barlahidán.

2.4 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának indokoltsága

A Zala Zöld Szíve HACS által elkészített Helyi Vidékfejlesztési Stratégia alapvetően a helyzetfeltárásban megfogalmazott problémákra, erősségekre építkezett, figyelembe véve a jogszabályi környezetet is. Az elmúlt két évben a térségben kitapintható problémák alapvetően nem változtak, ezért a stratégia ezen része ma is megállja a helyét. Ugyanakkor a jogszabályi környezetben jelentős változás várható – bár ennek részletei jelen pillanatban, alig, vagy egyáltalán nem ismertek. Természetesen nem hagyhatók figyelmen kívül azok a makrogazdasági folyamatok sem, amelyek lokális szinten is éreztetik hatásukat, gondolunk itt elsősorban a még jelenleg is érződő világgazdasági recesszióra. A korábban is kitapintható hátrányos helyzetet ezek a folyamatok csak tovább mélyítették.

A HVS megalapozása érdekében egyesületünk projektgyűjtő fórumokat, ügyfélszolgálatot működtetett, illetve valósított meg, melyek számos tapasztalattal gazdagítottak bennünket. Olyan következtetésekre kellett jutnunk, melyek egy része nem éppen hízelgő, de a tényszerűség kedvéért figyelmen kívül nem hagyható. Sajnos a projektjavaslatok döntő többsége sematikus, újszerű megközelítést alig, vagy egyáltalán nem tartalmaz. Ugyanakkor az innováció, a megújulás, a hatékony és eredményes vidékfejlesztés elválaszthatatlan eleme kell, hogy legyen. Ez az oka annak, hogy a HACS továbbra is azokat a pályázatokat kívánja preferálni, amelyek a fenti célnak képesek megfelelni.

Világosan látszik az is, hogy a megváltozott gazdasági környezetben, ismerte a helyi gazdasági viszonyokat mindent el kell követnünk annak érdekében, hogy a helyi vállalkozások legalább eddigi pozíciójukat megőrizzék. Ez annál is fontosabb, mivel a relatíve nagy számú vállalkozói réteg döntő többsége kényszervállalkozó, akik a piaci trendek változásával pályázati források bevonása nélkül lépést tartani képtelenek. Továbbra

is érvényesíteni kívánjuk azt a szemléletet, mely a vállalkozásokon belül az egyéni vállalkozókat hozza helyzetbe, mivel a jelenleg is hatályos támogatási rendeletek feltételrendszere, őket másokkal szemben hátrányos helyzetbe hozza.

Visszaigazolva látjuk a korábbi HVS tervezésekor is felismert és a tervezés homlokterébe állított trendet, mely kiemelt jelentőséget tulajdonít a helyi idegenforgalom fejlesztésének. Mivel a turizmus lehetőséget biztosít a pályázók számára kiegészítő jövedelem szerzésére, esetleg megélhetési forrás teremtésére, számos vállalkozásnak piacot teremt, munkahelyeket őriz meg és generál, valamint az életminőség szempontjából sem elhanyagolható, ezért ezt kívánjuk a stratégia egyik központi elemévé tenni. Osztrák példa alapján egy tudatos, térségi összefogáson alapuló fejlesztést kívánunk megvalósítani, melyet az alapoktól kell indítani. Mindez azt eredményezi, hogy bár a HVS eredeti prioritásai megmaradnak, azonban ezek között hangsúlyeltolódás valósul meg.

A térség stratégiai érdekei azt követelik, hogy a gazdaságfejlesztési irányvonal érvényesüljön, ami azonban jelen tervezési feltételek között meglehetősen nehezen kivitelezhető. A HACS továbbra is fenntartja az igényt arra vonatkozóan, hogy egy esetleges újabb pályázati körben forrásokat allokáljon mikrovállalkozás és turizmusfejlesztésre a III. tengely vonatkozásában. Ebből kifolyólag a III. tengelyes források egy részét nem kívánjuk a 2011. évben megnyitni a kérelmezők előtt.

A LEADER célterületek vonatkozásában az alapvető irányok nem kerülnek módosításra, azonban forrásátcsoportosításra, az intézkedések egyszerűsítésére (kis értékű célterületek) minden bizonnyal sor fog kerülni. Többek között a LEADER forrásokat szeretnénk bevonni a térségi arculat és imázs fejlesztés, mint stratégiai alap megteremtésében.

2.5 SWOT elemzés

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - Kedvező közlekedés földrajzi potenciál - Védett természeti területek, nagy számú védett állat és növényfaj. - Multikulturális hagyományok (nemzetiségek), élő határon átnyúló kapcsolatok - Magas fokú erdőszűrség - Változatos táji adottságok - Zalai borvidék Mura-menti körzete - 4 db térségi termálfürdő, potenciális termálvagyon - Térségi összehasonlításban is jelentős turisztikai potenciál. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kedvezőtlen demográfiai folyamatok - Súlyos társadalmi problémák (szegénységi kockázat, alacsony iskolázottság, szociális feszültségek, stb.) - Kedvezőtlen gazdasági struktúra (nagy foglalkoztatók hiánya, kisvállalkozások tőkehiánya, magas kényszervállalkozások száma) - Hagyományosan magas munkanélküliség - Infrastrukturális hiányok - Együttműködés hiánya, vagy nem kellő hatékonysága - Terület- és vidékfejlesztési intézményrendszer gyengesége - Gyenge térségi marketing - Mérsékelt vállalkozói kedv, helyi termékek hiánya. - A primer szektorban az alapanyaggyártás dominál - A hagyományos gazdálkodás eltűnésben van - A helyi idegenforgalmi adottságok térségi szinten nem összefogottak,

	<p>jórészt kiaknázottak</p> <ul style="list-style-type: none"> - A térség nem rendelkezik önálló, beazonosítható imázssal.
Lehetőségek	Fenyegetések
<ul style="list-style-type: none"> - a hagyományok iránti társadalmi igény erősödik - civil szerepvállalás erősödése - Horvátország EU-s csatlakozása után megélnékülő idegenforgalmi és gazdasági kapcsolatok - jelentős állami infrastrukturális beruházások (utak, hidak, szennyvízhálózatok, stb) - A környezettudatos és a fenntarthatóságra törekvő szemlélet széles körű elterjedése 	<ul style="list-style-type: none"> - társadalmi szegregáció - a fokozódó globalizáció és urbanizálódás felmorzsolja a rurális tér hagyományait - a szociális feszültségek elmélyülése miatt a vidék imázsa csökken - közbiztonság általános romlása - térségi környezeti problémák jelentkezése (árvíz, szénhidrogén mezők) - Fokozódik a vállalkozások, az önkormányzatok és a civil szféra tőkehiánya - a prosperáló gazdasági területek potenciális versenye - Globális klímaváltozás - Alapvető infrastrukturális fejlesztések elmaradása

3. Helyi Vidékfejlesztési Terv (HVS)

3.1 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe

Jövőkép:

A Zala Zöld Szíve Vidékfejlesztési Egyesület illetékességi körébe tartozó települések 2013-ig önálló arculatot hoznak létre, miáltal képesek lesznek önmagukat térségi szinten definiálni és az ebben rejlő gazdasági, társadalmi lehetőségeket kiaknázni. Olyan brand jön létre, mely fémjelzi a térség dinamikus turisztikai fejlődését, a megerősödő kisvállalkozásokat, a társadalmi kohézió szorosabbá válását, az életminőség javulását, a helyi értékekre és erőforrásokra alapozott fejlődést.

A megújuló HVS központi gondolata a tudatos vidékfejlesztés irányába történő elmozdulás megvalósítása. Úgy szeretnénk támogatni a vállalkozókat, a helyi idegenforgalmat, az életminőség fejlesztését stb. hogy az egyben hozzájáruljon önmagunk meghatározásához, értékeink kiemeléséhez, pozitív imázs kialakításához.

3.2 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia kapcsolódása a térség szükségleteihez

1. Prioritás: „Lépésváltó gazdaság – árnyékból a fényre” Helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztés

A helyi gazdaság strukturálisan komoly gondokkal küzd, ami igaz a termelés- és a vállalkozási szerkezetre is. Annak ellenére, hogy régiós összehasonlításban viszonylag nagy a vállalkozások száma, ezek alapvetően mikrovállalkozások, egyéni vállalkozások tőkeerejük nagyon gyenge és elsősorban az önfoglalkoztatás jellemzi őket. Ugyanakkor akkora számú munkavállalót foglalkoztatnak, amelyek munkaerőpiacról való kiszorulása alapvetően rázná meg a térség gazdasági és társadalmi viszonyait. Éppen ezért mindent el kell követni annak érdekében, hogy a vállalkozások – függetlenül attól, hogy a helyi gazdaság mely ágazatában tevékenykednek - olyan fejlesztéshez juthassanak, mely stabilizálja a piaci helyzetüket, esetleg segíti őket a strukturális váltásban. Ezt erősíti az is, hogy a vállalkozások azok, amelyek a hátrányos helyzet egyik elemét, a munkahely- és szolgáltatáshiányt enyhíteni képesek.

A HACS területe turisztikai szempontból jelentős adottságokkal bír, azonban az erre épülő „turizmusipar” – mely potenciális kitörési pont a hátrányos helyzetből-, jelenleg erőtlén. Mennyiségi és minőségi problémák a kínálati oldalon belül elsősorban a szállásadásban és a vendéglátásban a legjelentősebbek. Ez az oka annak, hogy a LEADER célterületek között komoly hangsúlyt kap az ezen a téren működő vállalkozások fejlesztése.

A térség hagyományosan Zala megye legmagasabb munkanélküliséggel küszködő vidéke, ahol a fenti okok miatt az egy főre eső jövedelem (régiós szinten is) a legalacsonyabb. Ebből következően komoly társadalmi, szociális problémák érzékelhetők a térségben. A HACS célja, hogy olyan lehetőségeket teremtsen, melyek alternatív jövedelem eléréséhez segítik a csoportokat is. Ennek érdekében, és nem utolsósorban a helyi turizmus segítése miatt támogatni kívánjuk a helyi termékek előállítását és forgalmazását.

2. Prioritás: „Itt akarunk élni – az otthont adó vidék” A helyi életminőség fejlesztése

A hátrányos társadalmi és gazdasági helyzet értelemszerűen rányomja a bélyegét a helyi életminőségre is. Ez az elmaradottság nem csak materiális értelemben, de szellemi vonatkozásban is kitapintható. Ilyen viszonyok között a lehetőségekhez képest minden eszközt meg kell ragadni, hogy változtassunk a kialakult helyzeten. A helyi hagyományokra épülő rendezvények, mint kulturális

értelemben felfogott hátrányos helyzet részbeni mérséklői a HACCS által a fenti céltól vezérelve támogatottak lesznek.

Mindez tükröződik a települések külső megjelenésében, a településképben. Sajnos az aprófalvas település szerkezet, különösen a törpefalvak esetében a helyi ingatlan állomány minőségi leromlását mutatja. E helyzet javítása érdekében III. tengelyes forrásokból támogatni kívánjuk azokat az akciókat és projekteket, amelyek településkép, a település környezet megújítására irányulnak.

3. Prioritás: „Kezet nyújtva” Helyi esélyegyenlőségi fejlesztések

A helyi társadalomban komoly szociális problémák érzékelhetők, elindultak és az utóbbi időkben megerősödően vannak bizonyos szegregációs folyamatok, melyek megállítása térségi érdek. Egyre inkább kinyílik az olló a falu és a város fejlettsége között. A gazdasági és társadalmi válságból csak és kizárólag az esélyegyenlőség biztosításával lehet kiutat találni, s ez az ami egyik eszköze lehet a népességmegtartásnak.

A térség multikulturális sokszínűsége olyan érték, melynek megőrzése megint csak nagyon fontos. A helyi nemzetiségek számára az esélyegyenlőség biztosítása alapvető érdek. Támogatni kívánunk minden helyi hagyományra épülő, a nemzetiségi kultúrák megőrzését szolgáló rendezvényt, programot.

A hátrányos helyzet kulturális téren is kitapintható, a helyi közösségek kohéziója a társadalmi- gazdasági válság miatt meggyengült. Kevés a tartalmas kapcsolódási lehetőség, és általában kevés a közösségi program. E miatt tartjuk kimondottan fontosnak a helyi rendezvények támogatását, legyenek azok kisebb volumenű falunapok, vagy nagyobb, térségi hatású fesztiválok.

4. Prioritás: „Elődeink öröksége – jövőnk kincsei” A helyi örökség megőrzése, fejlesztése

A helyi vidékfejlesztés csak abban az esetben lehet fenntartható, ha abban a helyi erőforrások tudatos hasznosítására építünk. A HACCS természeti és kulturális örökség tekintetében nem szűkölködik, sok tekintetben inkább az a gond, hogy ezek hasznosítása nem megfelelő vagy az egyáltalán nem valósult meg. Számos építészeti érték érdemel több törődést és olyan funkciót, mely képes őket a helyi társadalom működésébe integrálni. Igaz ez a szellemi örökségre is, hiszen a helyi hagyományok olyan kamatoztatható értéket jelentenek, melyek például az idegenforgalom szempontjából hasznosíthatók lehetnek.

Külön említést érdemel a természeti örökség, mely gazdagságában egyedülállóan tekinthető, amit igazol a védett területek magas aránya is.

Mindezek hasznosítása, megőrzése érdekében támogatni kívánjuk az épített örökség megőrzésére irányuló fejlesztéseket, azok turisztikai hasznosításának megvalósítását, a hagyományőrző rendezvények lebonyolítását.

5. Prioritás: „Százszorszép – a vendégváró Zöldország” Helyi turizmusfejlesztés

Olyan idegenforgalmi potenciállal rendelkezik a térség, mely bizonyos tekintetben komparatív előnyöket volna képes biztosítani számára a hazai idegenforgalmi piacon, azonban ezek kihasználása még gyerekcipőben jár. Nincs egy jól menedzselte brand, ezért a kereslet is szűk körű és a szezon igen rövid. A turisztikai marketing elhanyagolt és az attrakciók köre – különösen a programlehetőségeké- szűkös.

Ez az oka annak, hogy mindenekelőtt egy helyi imázs és arculat kialakítását és menedzselését kívánjuk támogatni, melyet egy tudatos, de mindenképpen térségi jellegű marketing követ. Mindezzel párhuzamosan megtörténik az innovatív turisztikai fejlesztések támogatása és megvalósítása. Ez arra a térségi igényre épül, mely a sajátos idegenforgalmi arculat érdekében olyan fejlesztéseket kíván, ami legalábbis térségi szinten unikális. Ezzel lesz sokszínű és gazdag, s ezzel együtt vonzó a térségi turisztikai desztináció.

6. Prioritás: „Az értékes ember” Helyi humánerőforrás fejlesztés

A térség humánerőforrásbeli mutatói nagyon lehangolóak. A kvalifikált munkaerő szűkös, a képzett fiatalok elvándorolnak munkalehetőségek hiányában. Az oktatási infrastruktúra döntően alapfokú, s a helyi civil szervezetek sem képesek betölteni a képzésben tatóngó űrt. A nagyarányú munkanélküliség egyik oka éppen az, hogy az iskolázottsági mutatók igen alacsonyak.

Ez a hiátus úgy is enyhíthető, hogy a hazai tudásközpontokkal való kapcsolatot erősítjük. Úgy gondoljuk, hogy ez jelenthet térségünk számára jelentős eredményt.

3.3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia fő célkitűzései

1. Prioritás: „Lépésváltó gazdaság – árnyékból a fényre” Helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztés

A helyzetelemzésből egyértelműen kiolvasható, hogy a helyi gazdaság strukturális gondjainak orvoslása érdekében tett lépések nélkül a hátrányos helyzetből való kilábalás nem képzelhető el. Éppen ezért szükséges a helyi mikrovállalkozások támogatása, fejlesztési forráshoz juttatása. Szükség van alternatív jövedelemszerzési módok, vagy bizonyos fokú önellátás támogatására is, melynek egyik eszköze a helyi termékfejlesztés lehet.

A célkitűzéshez sorolt intézkedések helyi vállalkozások eszközbeszerzését és kisléptékű infrastrukturális fejlesztéseit igyekeznek támogatni a III. tengelyes mikrovállalkozási jogcímrendeletben meghatározott értékhatár alatt. Ugyancsak támogatásban részesülnek a helyi termékek előállítására, értékesítésére vállalkozó pályázók.

2. Prioritás: „Itt akarunk élni – az otthon adó vidék” A helyi életminőség fejlesztése

Valamennyi térségi fejlesztési dokumentum egyértelműen rámutat arra, hogy a HACS a legnagyobb szegénységű kockázatos térsége a régióknak, ahol a jövedelem színvonal rendkívül alacsony. Mindezt nagyon komoly szociális problémák súlyosbítják. Mivel a gazdasági struktúra is gyenge, így nem meglepő hogy a településkép a legtöbb község esetében leromlott.

A célkitűzéshez sorolt intézkedések keretében falumegújítási akciókat kívánunk támogatni a III. tengelyes – jelenleg még nem ismert - jogcímrendeletben meghatározott keretek között! A LEADER intézkedések a helyi együttműködések eszközbeszerzését célozzák, valamint turisztikai és ökológiai eszközbeszerzés támogatását preferálják.

3. Prioritás: „Kezet nyújtva” Helyi esélyegyenlőségi fejlesztések

A kistéleplési létből fakadó hátrányok, a társadalmi, gazdasági elmaradottság mérséklése, a szegregáció visszaszorítása, megelőzése alapvető érdek. A nemzetiségek kultúrájának megőrzése az egész közösség számára fontos feladat.

A célkitűzéshez sorolt intézkedések csak közvetett módon szolgálják e célt. Támogatásra kerülnek a nemzetiségi kultúrát és hagyományokat őrző rendezvények.

4. Prioritás: „Elődeink öröksége – jövőnk kincsei” A helyi örökség megőrzése, fejlesztése

A térség gazdag természeti, kulturális értékekben melyek egy része materiális, másik pedig inkább szellemi jellegű. Az épített örökség, a védett természeti és táji értékek, a multikulturális helyi hagyományok mind, mind a jövőbeli remélt fejlődés zálogai.

A célkitűzéshez sorolt intézkedések során támogatásra kerülnek a helyi kulturális, szellemi örökséget reprezentáló helyi rendezvények, valamint a helyi

védelem alatt álló épületek és építmények jogcímrendelet szerinti fejlesztései az ott megfogalmazott támogatható egyéb célokkal együtt. Támogatást kívánunk nyújtani olyan fejlesztésekre melyek a helyi őshonos növény és állatfajták megőrzését célozzák, mivel a biodiverzitás fenntartása stratégiai érdek. Hasonlóképpen fontos a helyi erőforrások megóvása érdekében olyan alternatív energiahasznosítási módon támogatása, mint például a vízi energia.

5. Prioritás: „Százszorszép – a vendégváró Zöldország” Helyi turizmusfejlesztés

A HACS területe komoly, de eddig jórészt kiaknázatlan turisztikai potenciállal bír. Nem ismerik a turisztikai piacon, aminek egyik fő oka, hogy nem képes egységesen megjelenni, nincs egy jól beazonosítható neve, nem rendelkezik kimunkált programcsomagokkal. A helyi marketing tevékenység még mindig harmadlagos fontossággal bír, amin pedig mindenképpen változtatni szükséges. A természeti és táji adottságok azonban nagyon vonzóvá teszik a vidéket, amit csak erősít néhány egyedi érték (pld. Magyar Maginot-vonal, a Mura folyó).

A célkitűzéshez sorolt intézkedések során támogatásra kerülnek a helyi innovatív – térség egyedi idegenforgalmi arculatát erősítő – fejlesztések (eszközbeszerzések, építések és egyéb szoft jellegű fejlesztések). Támogatásra kerülnek a helyi idegenforgalmat (is) megalapozó imázs fejlesztések, brand kialakítás, marketing eszközfejlesztések és megvalósítások.

Ugyancsak fontos a jelentős vonzerőt képező bakancsos, kerékpáros és vízi turisztikai útvonalak fejlesztése, karbantartásuk megoldása., valamint a helyi biodiverzitás megőrzését szolgáló mintaprojektek.

6. Prioritás: „Az értékes ember” Helyi humánerőforrás fejlesztés

A HACS települései régiós összehasonlításban is a legalacsonyabb iskolázottsági mutatókkal rendelkeznek, a civil szektor gyenge, a kvalifikált tudással rendelkező vagy vállalkozó szellemű fiatalok elhagyják a térséget. A gazdasági sé társadalmi válság oly nagy mértékű e tekintetben, hogy pillanatnyi tűzoltó akciókkal nem lehet markáns eredményeket elérni. Jó megoldásnak tűnik külső erőforrás bevonása, ezért hiszünk abban, hogy a helyi tudásközpontokkal való intenzív kapcsolatok egy pozitív irányú fejlesztési folyamatot indíthatnak el.

A célkitűzéshez sorolt intézkedések a helyi tudásközpontokkal való kapcsolatfelvételt célozzák, melyek különféle rendezvények, szakmai programok, terepgyakorlatok megvalósítását szolgálják. E projektek révén olyan akciók valósíthatók meg a térségben, melyek humánerőforrásbeli feltételei hiányosak, nem megfelelők.

3.4 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia intézkedései

UMVP III. tengely - forrásallokáció	
1.	
	HPME megnevezése
	Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése
	LEADER témakörhöz való rendelése

LEADER jogcímhez való rendelés

HVS prioritáshoz (célkitűzéshez) való kapcsolódás
„Lépésváltó gazdaság – árnyékból a fényre” Helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztés
HPME kódolása

Forrásallokáció
nem tervezhető 2011-ben! (ÚMVP III. tengely)
Helyzet/adottság
Térségre az egyéni, mikro és kis vállalkozások a dominanciája jellemző, jelentős részük ú.n. „kényszer” vállalkozás. A nagyobb foglalkoztatók jelenléte nem meghatározó, alapvetően az önfoglalkoztatás a meghatározó. A Vállalkozások száma regionális összehasonlításban közepes értéket mutat, így foglalkoztatási szempontból szerepük kimagasló.
Probléma/lehetőség
A helyi vállalkozásokat üzemméretükből adódóan általában tökehiány jellemzi, mely meggátolja folyamatos fejlődésüket. Ebből adódóan technológiai, technikai jellemzőik alapján megyei és régiós összehasonlításban is versenyhátrányban vannak, hatékonyságuk a lehetőségekhez képest nem optimális. A vállalkozások területileg koncentrált képet mutatnak, döntő többségük a térség két városában és a nagyobb lélekszámú településeken található. A kistelepüléseken működő vállalkozások problémái hatványozottabban jelentkeznek!
Megoldás
A technikai, technológia hátrány leküzdése érdekében, a hatékonyabb termelés előmozdítása végett, továbbá a szolgáltatási, termelői kör kistelepüléseken való megőrzése céljából támogatni szükséges e vállalkozások kisléptékű eszköz- és gépbeszerzéseit, telephelyfejlesztéseit, kisléptékű infrastrukturális fejlesztéseit.
Eredmény
A HMPE megvalósításától legalább 5 mikrovállalkozás fejlesztését várjuk 2 éven belül.
Érintett települések
Baktüttös, Bánokszentgyörgy, Barlahida, Bázakerettye, Becsehely, Borsfa, Bucsuta, Csertalagos, Csömödér, Csörnyeföld, Dobri, Gutorföldre, Hernyék, Iklódbördőce, Kányavár, Kerkaszentkirály, Kerkateskánd, Kiscsehi, Kistolmács, Kissziget, Lasztonya, Lenti, Letenye, Lipeszentadorján, Lovászi, Maróc, Mikekarácsonyfa, Molnári, Murarátka, Muraszemenye, Nova, Oltárc, Ortaháza, Páka, Petrivente, Pördefölde, Pusztaderics, Pusztamagyaród, Pusztaszentlászló, Semjénháza, Szécsisziget, Szentlászló, Szentmargitfalva, Szentpéterföldre, Tófej, Tormafölde, Tornyiszentmiklós, Tótszentmárton, Tótszerdahely, Valkonya, Várfölde, Zajk, Zebecke

2.

HPME megnevezése
Turizmusfejlesztés
LEADER témakörhöz való rendelése

LEADER jogcímhez való rendelés

HVS prioritáshoz (célkitűzéshez) való kapcsolódás
„Százszorszép – a vendégváró Zöldország” Helyi turizmusfejlesztés
HPME kódolása

Forrásallokáció
nem tervezhető 2011-ben! (UMVP III. tengely) - (UMVP 5.3.3.1.3)
Helyzet/adottság
A térség idegenforgalmi adottságai kiemelkedően jók, melyek azonban csak részben kihasználtak. Él a hagyományos falusi életmód. Az ifjúsági turizmust megalapozó aktív turisztikai kínálat széleskörű, a térségbe látogató vendégek jelentős része az ifjúsági korcsoportba tartozik. A térségben idegenforgalmi szempontból a természeti, táji értékek jelentenek komoly vonzerőt, az épített örökség viszonylag szűk körű. Az aktív turizmusnak nagy hagyományai vannak a térségben (Dél-dunántúli Kék Túra, Olajos Körtúra, Dél-zalai Erdőtáj Kerékpárút, murai vízitúra stb.).
Probléma/lehetőség
Kevés a falusi szállásadó. A szállások minősége fejlesztésre szorul. A szálláshoz sok esetben nem kapcsolódik program. Az eddigi fejlesztések által jelentős érdeklődés mutatkozik az igényfelmérések alapján e turisztikai ág fejlesztésére. Általában jellemző a tőkehiány, az esetleges fejlesztések elszigetelten jelentkeznek. Alkalmoszerű a kapcsolódás az egyéb turisztikai ágakhoz. Kevés az ifjúsági szálláshely, ezek minősége sok esetben megfelelő. Kevés a kapcsolódó program, az ezekre vonatkozó információk nehezen érhetőek el. A szálláshelyhez kapcsolódó szolgáltatások feltételei hiányosak (sportpályák, kemence, fedett közösségi tér). Alkalmoszerű a kapcsolódás az egyéb turisztikai ágakhoz. A helyi idegenforgalom erősen szezonális. Kevés a helyi természeti és táji adottságokat kiaknázó komplex turisztikai programcsomag.
Megoldás
Falusi szálláshelyek számának növelése, minőségének fejlesztése megkerülhetetlen feladat. Kapcsolódó szolgáltató hálózat kiépítése és működtetése. Vendégfogadás feltételeinek javítása (akadálymentesítés). Ifjúsági szálláshelyek számának növelése, minőségének fejlesztése megkerülhetetlen feladat. Szálláshoz kötődő szolgáltatások kiépítése és működtetése. Nő a helyi ifjúsági turizmus vonzereje. A felújított vagy új épületek által szépül a falukép. Pozitív értékekkel gazdagodik a gyerekek világképe, nő a térség ismertsége. Általánosságban bővül az aktív turisztikai kínálati elemek száma, vagy a meglévők minősége javul. Olyan programcsomagok kialakítása valósul meg, melyek az öko- és aktív turisztikai potenciálra épülve komplex kínálatot nyújtanak.

Eredmény
A HPME révén falusi szálláshelyek kialakítása vagy minőségi fejlesztése valósul meg, mely a falusi turizmushoz kapcsolódó szolgáltatások bővítésével párosul. Nő a helyi falusi turizmus vonzereje, emelkedik az alternatív jövedelemhez jutó családok száma. Ezzel együtt életminőségük javul. A felújított vagy új épületek által szépül a falukép. Bővül az ifjúsági szálláshelyek száma, minőségük, komfortfokozatuk, az általuk kínált szolgáltatások minősége javul, spektruma szélesebbé válik. A helyi idegenforgalmi adottságokra épülő aktív turisztikai kínálati elemek száma nő, minőségük javul. Mindezek hozzájárulnak a térség turisztikai vonzerejének növekedéséhez. A helyi turizmus jövedelemtermelő képessége nő.
Érintett települések
Baktúttós, Bánokszentgyörgy, Barlahida, Bázakerettye, Becsehely, Borsfa, Bucsuta, Csertalagos, Csömödér, Csörnyeföld, Dobri, Gutorföldre, Hernyék, Iklódbördőce, Kányavár, Kerkaszentkirály, Kerkateskánd, Kiscsehi, Kistolmács, Kisziget, Lasztonya, Lenti, Letenye, Lispeszentadorján, Lovászi, Maróc, Mikekarácsonyfa, Molnári, Murarátka, Muraszemenye, Nova, Oltárc, Ortaháza, Páka, Petrivente, Pördefölde, Pusztaederics, Pusztamagyaród, Pusztaszentlászló, Semjénháza, Szécsisziget, Szentlászló, Szentmargitfalva, Szentpéterföldre, Tófej, Tormafölde, Tornyiszentmiklós, Tótszentmárton, Tótszerdahely, Valkonya, Várfölde, Zajk, Zebecke
3.
HPME megnevezése
Vidéki örökség megőrzése
LEADER témakörhöz való rendelése

LEADER jogcímhez való rendelés

HVS prioritáshoz (célkitűzéshez) való kapcsolódás
„Elődeink öröksége – jövőnk kincsei” A helyi örökség megőrzése, fejlesztése
HPME kódolása

Forrásallokáció
LHH 118.301.356,95 Ft / nem LHH 16.931.844,24998 Ft (ÚMVP III. tengely)
Helyzet/adottság
A HK területén 18 településen 31 országosan védett műemlék található, ezek több mint 50%-a egyházi épület. 39%-uk a hátrányos településen áll, ahol összesen 10 műemlék lelhető fel. Az épített örökség egy kisebb része helyi védelem alatt áll, több értékes épület azonban mindmáig nem kapott semmiféle oltalmat. A vidék összességében az ilyen jellegű értékekben nem bővelkedik. Szerepük azonban a településkép alakításában, a helyi identitás, közösségformálás szempontjából

meghatározó.
Probléma/lehetőség
A szóban forgó épületek állaga sok esetben leromlott, ezért felújításra szorulnak. A helyi szereplők (elsősorban az önkormányzatok, és az egyház) nem rendelkeznek akkora tőkével, mely révén a felújításokat önerőből meg tudnák valósítani. Az épületek környezete sok esetben elhanyagolt. Az építészeti örökséghez tartozó építmények a helyi turizmus fejlesztéséhez jó alapot kínálnak.
Megoldás
Fel kell tárnai az építészeti értékes épületeket, s gondoskodni szükséges azok helyi védelem alá helyezéséről (pld. szőlőhegyi présházak). Megoldandó feladat az épületek megóvása érdekében a műemléki előírásoknak megfelelő külső felújítás. Amennyiben lehetséges törekedni kell az épületek bekapcsolására az idegenforgalomba, ezért biztosítani kell a látogathatóságot, ami belső felújításokról, korszerűsítésükről való gondoskodást is maga után vonja. Hangsúlyos szempont az országos és helyi védelem alatt álló épületek környezetének rendbetétele, a kapcsolódó zöld területek kialakítása, a meglévők felújítása. Meg kell teremteni a vendégfogadás infrastrukturális hátterét, ezért sétautakat, parkolókat kell kiépíteni.
Eredmény
A HPME megvalósítása révén megújul és a turisták számára attrakcióként jelenik meg kb. 10 védett épület a HACS településein, mely által megvalósul a helyi építet örökség megőrzése. Idegenforgalomba való bekapcsolásuk révén gyarapszik a vonzerők száma, s reményeink szerint nő a vendégforgalom. Szépül a falukép, ezzel együtt pedig javul a helyi lakosság életminősége.
Érintett települések
Baktúttós, Bánokszentgyörgy, Barlahida, Bázakerettye, Becsehely, Borsfa, Bucsuta, Csertalagos, Csömödér, Csörnyeföld, Dobri, Gutorföldre, Hernyék, Iklódbördőce, Kányavár, Kerkaszentkirály, Kerkateskánd, Kiscsehi, Kistolmács, Kisziget, Lasztonya, Lenti, Letenye, Lispeszentadorján, Lovászi, Maróc, Mikekarácsonyfa, Molnári, Murarátka, Muraszemenye, Nova, Oltárc, Ortaháza, Páka, Petrivente, Pördefölde, Puszttaederics, Pusztamagyaród, Pusztaszentlászló, Semjénháza, Szécsisziget, Szentlisló, Szentmargitfalva, Szentpéterföldre, Tófej, Tormafölde, Tornyiszentmiklós, Tótszentmárton, Tótszerdahely, Valkonya, Várfölde, Zajk, Zebecke

4.
HPME megnevezése
Falumegújítás és -fejlesztés
LEADER témakörhöz való rendelése

LEADER jogcímhez való rendelés

HVS prioritáshoz (célkitűzéshez) való kapcsolódás
„Itt akarunk élni – az otthon adó vidék” A helyi életminőség fejlesztése

HPME kódolása

Forrásallokáció
LHH 130.871.923,65 Ft / nem LHH 115.262.189,13905 Ft (ÚMVP III. tengely)
Helyzet/adottság
<p>A periférikus helyzet, az alacsony jövedelmi színvonal, a tőkehiány, a kiegyensúlyozatlan, gyenge gazdasági struktúra következtében a HACS településeinek többségében a településkép fejlesztésre szorul. A lakóházak 21%-a 1944 előtt épült. Helyi vagy országos védelem alatt nem álló, de helyi építészeti értékeket képviselő épületek szinte mindenütt megtalálhatók, bár számuk összességében nem nagy. Kevés a falvakon belül a zöld terület, rekreációs tér, az utcabútorok és egyéb térelemek hiányosak, elavultak. A HACS településeinek többségében csak az iskolát, óvodát működtető városokban, falvakban van intézményi játszótér- zárt udvarban, mely csak a nyitvatartási napokon használható, kizárólag az intézményi ellátottaknak. Negatív demográfiai folyamatok következtében a 15 évesnél fiatalabb korosztály aránya 15% a hátrányos helyzetű településeken.</p>
Probléma/lehetőség
<p>A leromlott települési környezet negatívan hat az életminőségre. A megújuló épített környezet, a településkép fejlesztése a települések turisztikai vonzerejének, az identitás erősítésének, a kedvezőtlen demográfiai trendek mérséklésének lehetőségét is magában hordozza. Igen jelentős a társadalmi igény az ilyen jellegű fejlesztésekre, amit azonban a tőkehiány, az alacsony jövedelmi szint korlátoz. A közparkok infrastrukturális felszereltsége alacsony színvonalú, nincsenek jól kiépített sétáló utak. Az utcabútorok hiányosak, ivókutak, látvány térelemek szinte egyáltalán nincsenek. A parkok növényzete tájidegen, hiányzik a szakmailag tudatos tervezés. A helyi idegenforgalmi fejlesztések dacára a településen belüli pihenőhelyek száma nagyon kevés. Sok esetben problémát jelent a rongálás és szemetelés. A vidék idegenforgalmi szempontból nagy potenciállal rendelkezik, melynek kiaknázása a vendégforgalom növekedését eredményezi, ami megnöveli az igényeket a szabadidő parkok, játszótérek iránt. A meglévő játszótérek száma kevés, a kültéri játékok elavultak, balesetveszélyesek, nem felelnek meg az uniós szabványoknak.</p>
Megoldás
<p>Fontos a faluképet meghatározó épületek, településközpontok a turisztikai vonzerőkhöz vezető utcákban található épületek külső felújítása. Esztétikus, egymáshoz illeszkedő, a tradicionális építészeti elemeket megőrző felújítások megvalósítása szükséges. Új közparkok, pihenőhelyek létesítése szükséges. A már meglévők minőségi fejlesztése elodázhatatlan feladat. Séta utak kialakításával, látvány és használati térelemek alkalmazásával ezek „komfort fokozata”, vonzereje, funkcionalitása javítható. Tudatos, szakmailag alátámasztott, lehetőség szerint az őshonos növényvilágot felhasználó fejlesztésekre van szükség. Új játszótérek építése, a meglévők korszerűsítése nagymértékben hozzá tud járulni a helyi életminőség javításához. Az EU szabványoknak megfelelő, a legkevésbé balesetveszélyes játszótérek kialakítása a cél.</p>
Eredmény
<p>Nő a HACS területén a játszótérek száma. Javul a települések közösségi infrastruktúrája, biztonságosabbá válnak a játszótérek. Az idelátogató családok turisták számára új program elem nyílik meg. A játszótérek zöld területeivel szépül a falukép. Több településen megújulnak a közparkok, pihenőhelyek vagy éppen újak jönnek létre. Nő a zöld területek aránya, szépül a falukép. A rendezett környezet révén javul az életminőség, nő a turisztikai vonzerő, erősödik a helyi identitás, egészségesebbé válik a környezet. Az őshonos növények telepítése a biodiverzitás megőrzését</p>

szolgálja, fennmarad a sajátos táji jelleg. Megújulnak a településképet meghatározó épületek, mely hozzájárul a hagyományos falukép megőrzéséhez. Szépül a falukép, nő a községek idegenforgalmi vonzereje, erősödik a helyi identitás.

Érintett települések

Baktúttós, Bánokszentgyörgy, Barlahida, Bázakerettye, Becsehely, Borsfa, Bucsuta, Csertalagos, Csömödér, Csörnyeföld, Dobri, Gutorföldre, Hernyék, Iklódbördőce, Kányavár, Kerkaszentkirály, Kerkateskánd, Kiscsehi, Kistolmács, Kissziget, Lasztonya, Lenti, Letenye, Lispeszentadorján, Lovászi, Maróc, Mikekarácsonyfa, Molnári, Murarátka, Muraszemenye, Nova, Oltárc, Ortaháza, Páka, Petrivente, Pördefölde, Pusztaederics, Pusztamagyaród, Pusztaszentlászló, Semjénháza, Szécsisziget, Szentlászló, Szentmargitfalva, Szentpéterföldre, Tófej, Tormaföldre, Tornyiszentmiklós, Tótszentmárton, Tótszerdahely, Valkonya, Várföldre, Zajk, Zebecke

IV. tengely (LEADER) - forrásallokáció

5.

HPME megnevezése

Helyi vállalkozások eszköz- és infrastrukturális fejlesztése

LEADER témakörhöz való rendelése

Versenyképesség (411)

LEADER jogcímhez való rendelés

Vállalkozási alapú fejlesztés

HVS prioritáshoz (célkitűzéshez) való kapcsolódás

„Lépésváltó gazdaság – árnyékból a fényre” Helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztés

HPME kódolása

A1 / 890b01

Forrásallokáció

25.000.000

Helyzet/adottság

Térségre az egyéni, mikro és kis vállalkozások dominanciája jellemző, jelentős részük úgynevezett „kényszer” vállalkozás. A nagyobb foglalkoztatók jelenléte nem meghatározó, alapvetően az önfoglalkoztatás jellemző. A Vállalkozások száma regionális összehasonlításban közepes értéket mutat, így foglalkoztatási szempontból szerepük kimagasló. A térségi vállalkozások körülbelül fele termelő, másik fele pedig szolgáltató tevékenységet folytat.

Probléma/lehetőség

Alacsony jövedelemtermelő képesség és tőkehiány jellemzi a vállalkozásokat. Ebből adódóan nem képesek alkalmazkodni a piaci kihívásokhoz, a technológiai versenyben elmaradnak. Idősebb korúak vállalkozói kedve alacsony, fiatalok elvándorolnak. A vállalkozásoknál alacsony a foglalkoztatottság,

telephelyeik, az azt kiszolgáló háttér infrastruktúra és eszközpark elavult.
Alacsony jövedelemtermelő képesség és tőkehiány jellemzi a vállalkozásokat. Ebből adódóan nem képesek alkalmazkodni a piaci kihívásokhoz, a technológiai versenyben elmaradnak. Idősebb korúak vállalkozói kedve alacsony, fiatalok elvándorolnak. A vállalkozásoknál alacsony a foglalkoztatottság, telephelyeik, az azt kiszolgáló háttér infrastruktúra és eszközpark elavult.
Megoldás
A HPME célja, a helyi gazdaság alappilléret jelentő mikrovállalkozói, egyéni vállalkozói és őstermelői kör technikai, technológiai és infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása a foglalkoztatás, az önfoglalkoztatás és a jövedelemkiegészítés előmozdítása céljából. Mindezek elérése érdekében támogatás vehető igénybe az 1 millió Ft-nál kisebb támogatási igényű, a helyi mikrovállalkozások, egyéni vállalkozók, őstermelők gép- és eszközbeszerzéseit, kis léptékű infrastruktúra fejlesztéseit, nem engedélyköteles épület- és építmény felújításait és fejlesztéseit célzó projektek megvalósításához, arculati elemek biztosításához.
Eredmény
Legalább 25 db mikrovállalkozás egyéni vállalkozó vagy őstermelő működési feltételei javulnak, gép- és eszközbeszerzés, kis léptékű infrastruktúrafejlesztés, kis léptékű telephelyfejlesztés, épület felújítás és fejlesztés által.
Érintett települések
Baktúttós, Bánokszentgyörgy, Barlahida, Bázakerettye, Becsehely, Borsfa, Bucsuta, Csertalagos, Csömödér, Csörnyeföld, Dobri, Gutorföldre, Hernyék, Iklódbördőce, Kányavár, Kerkaszentkirály, Kerkateskánd, Kiscsehi, Kistolmács, Kisziget, Lasztonya, Lenti, Letenye, Lispeszentadorján, Lovászi, Maróc, Mikekarácsonyfa, Molnári, Murarátka, Muraszemenye, Nova, Oltárc, Ortaháza, Páka, Petrivente, Pördefölde, Pusztaderics, Pusztamagyaród, Pusztaszentlászló, Semjénháza, Szécsisziget, Szentlisló, Szentmargitfalva, Szentpéterföldre, Tófej, Tomafölde, Tornyiszentmiklós, Tótszentmárton, Tótszerdahely, Valkonya, Várfölde, Zajk, Zebecke

6.
HPME megnevezése
Innovatív turisztikai fejlesztések
LEADER témakörhöz való rendelése
Versenyképesség (411)
LEADER jogcímhez való rendelés
Közösségi célú fejlesztés
HVS prioritáshoz (célkitűzéshez) való kapcsolódás
„Százszorszép – a vendégváró Zöldország” Helyi turizmusfejlesztés
HPME kódolása
A2 / 890a02

Forrásallokáció
30.000.000 Ft
Helyzet/adottság
A térség idegenforgalmi adottságai kiemelkedően jók, melyek azonban csak részben kihasználtak. A térségben idegenforgalmi szempontból a természeti, táji értékek jelentenek komoly vonzerőt, az épített örökség viszonylag szűk körű. Az aktív turizmusnak nagy hagyományai vannak a térségben (Dél-dunántúli Kék Túra, Olajos Körtúra, Dél-zalai Erdőtáj Kerékpárút, murai vízitúra stb.).
Probléma/lehetőség
A térség a hazai turisztikai piacon nem jelenik meg beazonosítható módon. A meglévő turisztikai kínálati elemek mennyiségi és minőségi problémákkal küzdenek. A beazonosítható karakter hiányzik elsősorban a térségből. A rendelkezésre álló erőforrások egy jelentős része kiaknázatlan, vagy kevésbé hasznosított! A helyi idegenforgalmi kínálat nem, vagy csak részben tud eljutni az információs, kommunikációs rendszerek kiépíttlensége miatt a célközönséghez.
Megoldás
Olyan innovatív fejlesztések megvalósítása zajlik le a HPME megvalósítása révén, mely által gazdagodik a térség turisztikai kínálata, a térség önállóvá és beazonosíthatóvá válik a turisztikai piacon. Mindez egyedi, innovatív turisztikai elemek kidolgozása és megvalósítása révén valósul meg, vagyis legalább térségi szinten új, eddig nem létező idegenforgalmi vonzerők, szolgáltatások jönnek létre. Térségi jellegű információs rendszer kialakítására is sor kerül.
Eredmény
Legalább 6 db innovatív turisztikai fejlesztés valósul meg a térségben.
Érintett települések
Baktüttös, Bánokszentgyörgy, Barlahida, Bázakerettye, Becsehely, Borsfa, Bucsuta, Csertalagos, Csömödér, Csörnyeföld, Dobri, Gutorföldre, Hernyék, Iklódbördőce, Kányavár, Kerkaszentkirály, Kerkateskánd, Kiscsehi, Kistolmács, Kisziget, Lasztonya, Lenti, Letenye, Lispeszentadorján, Lovászi, Maróc, Mikekarácsonyfa, Molnári, Murarátka, Muraszemenye, Nova, Oltárc, Ortaháza, Páka, Petrivente, Pördefölde, Puszttaederics, Pusztamagyaród, Pusztaszentlászló, Semjénháza, Szécsisziget, Szentlászló, Szentmargitfalva, Szentpéterföldre, Tófej, Tormafölde, Tornyiszentmiklós, Tótszentmárton, Tótszerdahely, Valkonya, Várfölde, Zajk, Zebecke

7.
HPME megnevezése
Térségi együttműködések eszközbeszerzése
LEADER témakörhöz való rendelése
Életminőség/diverzifikáció (413)
LEADER jogcímhez való rendelés
Közösségi célú fejlesztés

HVS prioritáshoz (célkitűzéshez) való kapcsolódás
„Itt akarunk élni – az otthon adó vidék” A helyi életminőség fejlesztése
HPME kódolása
B1 / 890a03
Forrásallokáció
40.000.000 Ft
Helyzet/adottság
A HACS tervezési területének településeinek többségében a településkép az utóbbi évtizedekben leromlott, jelenleg fejlesztésre szorul. A közbiztonság folyamatosan romlik, ami az életminőséget negatívan befolyásolja. A települések nagy részé előregedő lakossággal rendelkezik.
Probléma/lehetőség
A településkép szépítésére kevés forrás áll rendelkezésre, nagyobb tőkeigényű gépek beszerzésére nincs mód, jóllehet a közmunkaprogramok sok esetben e feladatok egy részét nem kellő hatékonysággal oldják meg. A települések többségét tőkehiány jellemzi, az együttműködési szándék kismérvű. A közbiztonság romlása különösen az előregedő népességet érinti érzékeny módon.
Megoldás
A HPME megvalósításával támogatás vehető igénybe olyan közösségi célú feladatokat ellátó térségi együttműködések gép- és eszközbeszerzéseire, amelyek a településkép szépítését és/vagy a közbiztonság javítását szolgálják és nem tartoznak kötelezően ellátandó önkormányzati feladatkörbe.
Eredmény
Legalább 4 db térségi együttműködés eszköz- és gépparkja gazdagodik a támogatás által.
Érintett települések
Baktúttós, Bánokszentgyörgy, Barlahida, Bázakerettye, Becsehely, Borsfa, Bucsuta, Csertalagos, Csömödér, Csörnyeföld, Dobri, Gutorföldre, Hernyék, Iklódbördőce, Kányavár, Kerkaszentkirály, Kerkateskánd, Kiscsehi, Kistolmács, Kissziget, Lasztonya, Lenti, Letenye, Lipeszentadorján, Lovászi, Maróc, Mikekarácsonyfa, Molnári, Murarátka, Muraszemenye, Nova, Oltárc, Ortaháza, Páka, Petrivente, Pördefölde, Pusztaderics, Pusztamagyaród, Pusztaszentlászló, Semjénháza, Szécsisziget, Szentlászló, Szentmargitfalva, Szentpéterföldre, Tófej, Tormafölde, Tornyiszentmiklós, Tótszentmárton, Tótszerdahely, Valkonya, Várfölde, Zajk, Zebecke

8.
HPME megnevezése
Tudatos, térségi idegenforgalmi marketing fejlesztések támogatása
LEADER témakörhöz való rendelése
Versenyképesség (411)

LEADER jogcímhez való rendelés
Térségen belüli együttműködés
HVS prioritáshoz (célkitűzéshez) való kapcsolódás
„Százszorszép – a vendégváró Zöldország” Helyi turizmusfejlesztés
HPME kódolása
B2 / 890f04
Forrásallokáció
30.000.000 Ft
Helyzet/adottság
A térség idegenforgalmi adottságai összességében jónak mondhatók, különösen igaz ez az aktív turisztikai erőforrásokra. A helyi idegenforgalmi desztináció ismertsége alacsony fokú, a térséget alig ismerik a turisztikai piacon.
Probléma/lehetőség
A térségi szintű turisztikai marketing tevékenység szinte egyáltalán nincs, elszigetelt, egyéni törekvések vannak csupán. Tematikus turisztikai marketing eszközök alig kerülnek alkalmazásra. Az alkalmazott marketing eszközök köre szűk. Mindez alapján a vendégkör jelentős részéhez alig jutnak el ezek az eszközök. Potenciális kitörési pontot jelenthetnek az internet alapú megoldások! Nincs a térséget beazonosítható módon meghatározó név, szlogen, a térségi arculat teljes egészében hiányzik.
Megoldás
A HPME révén az összehangolt marketing akciók előmozdítása érdekében térségi hatású idegenforgalmi marketing fejlesztések támogatása valósul meg, továbbá megtörténik a térségi hatású imázs és arculattervezés és fejlesztés is.
Eredmény
Legalább 6 db térségi jellegű marketingfejlesztés vagy marketing és vagy kommunikáció témájú képzés valósul meg.
Érintett települések
Baktúttós, Bánokszentgyörgy, Barlahida, Bázakerettye, Becsehely, Borsfa, Bucsuta, Csertalagos, Csömödér, Csörnyeföld, Dobri, Gutorföldre, Hernyék, Iklódbördőce, Kányavár, Kerkaszentkirály, Kerkateskánd, Kiscsehi, Kistolmács, Kíssziget, Lasztonya, Lenti, Letenye, Lisperzentadorján, Lovászi, Maróc, Mikekarácsonyfa, Molnári, Murarátka, Muraszemenye, Nova, Oltárc, Ortaháza, Páka, Petrivente, Pördefölde, Pusztaderics, Pusztamagyaród, Pusztaszentlászló, Semjénháza, Szécsisziget, Szentlászló, Szentmargitfalva, Szentpéterföldre, Tófej, Tormafölde, Tornyiszentmiklós, Tótszentmárton, Tótszerdahely, Valkonya, Várfölde, Zajk, Zebecke
9.
HPME megnevezése

Mintautak, mintaprojektek
LEADER témakörhöz való rendelése
Életminőség/diverzifikáció (413)
LEADER jogcímhez való rendelés
Közösségi célú fejlesztés
HVS prioritáshoz (célkitűzéshez) való kapcsolódás
„Százszorszép – a vendégváró Zöldország” Helyi turizmusfejlesztés
HPME kódolása
B3 / 890a05
Forrásallokáció
35.000.000 Ft
Helyzet/adottság
A térség idegenforgalmi adottságai összességében jónak mondhatók, különösen igaz ez az aktív turisztikai erőforrásokra. A helyi idegenforgalmi desztináció ismertsége alacsony fokú, az erőforrások kihasználtsága nem teljes körű. A biodiverzitás nagyfokú, azonban a környezettudatos szemlélet még közel sem általános. A megújuló energiák alkalmazása általánosságban alacsony mértékű, a helyi erőforrások ilyen értelemben való kihasználtsága gyermekcipőben jár.
Probléma/lehetőség
A helyi idegenforgalmi kínálatban nem jelennek meg a helyi növény- és állatvilág sokféleségét bemutató kínálati elemek. A térségben nagy számban fellelhető gyümölcs- és szőlőfajták – mint tájfajták – , továbbá a gazdag állatvilág jó alapot szolgáltatnak az ilyen jellegű fejlesztésekhez. A térségben fellelhető túraútvonalak nemzetközi vagy régiós jelentőséggel bírnak, így ezek fejlesztése komoly lehetőséget rejt magában. Ugyanakkor ezek a túraútvonalak gondozatlanok, különösen a nyári szezonban nehezen járhatóak. A megújuló energiák hasznosítása tekintetében kiaknázatlan potenciált jelentenek a térségben található kisvízfolyások.
Megoldás
A környezettudatosság, a fenntartható idegenforgalom, a megújuló energiák alkalmazása – tehát a „zöld” út elérése érdekében a HPME tradicionális szőlő- és gyümölcsfajták megőrzését és bemutatását szolgáló - elsősorban ökológiai vagy idegenforgalmi célú - gyűjteményes kertek létrehozásához, őshonos állatfajok fennmaradását és bemutatását szolgáló állatbemutató helyek, állatsimogatók, vadaskertek létrehozásához, a térségi jelentőségű kerékpáros, bakancsos és vízi turisztikai útvonalak hatékony működéséhez szükséges turisztikai eszközfejlesztésekhez és a vízi energia hasznosításán alapuló mintaprojektek életre hívásához járul hozzá.
Eredmény
Legalább 8 db a fenntarthatóság biztosítását, a biodiverzitást, a tradicionális tájhasználat megőrzését, valamint a térségi jelentőségű kerékpáros, bakancsos és vízi turisztikai útvonalak hatékony működtetését szolgáló

Érintett települések
Baktúttós, Bánokszentgyörgy, Barlahida, Bázakerettye, Becsehely, Borsfa, Bucsuta, Csertalagos, Csömödér, Csörnyeföld, Dobri, Gutorföldre, Hernyék, Iklódbördőce, Kányavár, Kerkaszentkirály, Kerkateskánd, Kiscsehi, Kistolmács, Kissziget, Lasztonya, Lenti, Letenye, Lispeszentadorján, Lovászi, Maróc, Mikekarácsonyfa, Molnári, Murarátka, Muraszemenye, Nova, Oltárc, Ortaháza, Páka, Petrivente, Pördefölde, Pusztaderics, Pusztamagyaród, Pusztaszentlászló, Semjénháza, Szécsisziget, Szentlisló, Szentmargitfalva, Szentpéterföldre, Tófej, Tomaföldre, Tornyiszentmiklós, Tótszentmárton, Tótszerdahely, Valkonya, Várföldre, Zajk, Zebecke

10.
HPME megnevezése
Kisléptékű helyi rendezvények támogatása
LEADER témakörhöz való rendelése
Életminőség/diverzifikáció (413)
LEADER jogcímhez való rendelés
LEADER rendezvény
HVS prioritáshoz (célkitűzéshez) való kapcsolódás
„Itt akarunk élni - az otthon adó vidék” / Helyi életminőség fejlesztése
HPME kódolása
C2 / 890c07
Forrásallokáció
5.950.251 Ft
Helyzet/adottság
A HACS tervezési területéhez tartozó valamennyi településen hagyományai vannak a települési rendezvényeknek. Ezek száma azonban a forráshiány, a közösségi összetartozás gyengülése miatt egyre kevesebb, színvonaluk változó.
Probléma/lehetőség
A HACS települései kulturális értelemben is többségükben hátrányos helyzetűek, ezért egy-egy színvonalas rendezvény komoly jelentőséggel bír e tekintetben. A színvonalas helyi rendezvények képesek összekovácsolni a helyi közösséget, elmélyíteni az emberi kapcsolatokat, s hozzá tudnak járulni a diszkrimináció mérsékléséhez is.
Megoldás
A HPME révén települési falunapok, kulturális rendezvények, ismeretterjesztő előadások támogatása valósul meg a helyi közösségek összetartozásának, a helyi identitás erősítésének előmozdítása érdekében.

Eredmény
Legalább 29 db helyi kisléptékű rendezvény valósul meg a térségben.
Érintett települések
Baktúttós, Bánokszentgyörgy, Barlahida, Bázakerettye, Becsehely, Bucsuta, Csertalagos, Csömödér, Csörnyeföld, Hernyék, Iklódbördőce, Kányavár, Kerkaszentkirály, Kiscsehi, Kistolmács, Kissziget, Lasztonya, Lenti, Letenye, Lisperzentadorján, Lovászi, Maróc, Mikekarácsonyfa, Molnári, Nova, Oltárc, Ortaháza, Páka, Petrivente, Pördefölde, Pusztaederics, Pusztamagyaród, Pusztaszentlászló, Semjénháza, Szentlászló, Szentmargitfalva, Szentpéterfölde, Tófej, Tormafölde, Tornyiszentmiklós, Tótszentmárton, Tótszerdahely, Valkonya, Várfölde, Zebecke

11.
HPME megnevezése
Kerka-Mura Szilíciumvölgy - tudásközpontokkal való kapcsolatfelvétel
LEADER témakörhöz való rendelése
Versenyképesség (411)
LEADER jogcímhez való rendelés
Térségen belüli együttműködés
HVS prioritáshoz (célkitűzéshez) való kapcsolódás
„Az értékes ember „- Helyi humánerőforrás-fejlesztés
HPME kódolása
C2 / 890f06
Forrásallokáció
18.316.980 Ft
Helyzet/adottság
A HACS tervezési területének népessége előregedett, a fiatalok elhagyják a vidéket. A helyi értelmiség szűk körű, torz struktúrájú. Általánosságban kevés az innovatív, vállalkozó kedvű helyi lakos. A térségben a lenti gimnázium kivételével csal alapfokú oktatási intézmény található! A helyi népesség iskolázottsági mutatói regionális összehasonlításban a legrosszabbak a Nyugat-Dunántúlon! A munkanélküliség Zala megyében évtizedek óta a legmagasabb, ami jelzi azt, hogy kevés a munkahely és még kevesebb a kvalifikált munkahely.
Probléma/lehetőség
A helyi fejlesztések leghatékonyabb megvalósítása humán erőforrás oldalról behatárolt. A fiatal értelmiség nem talál helyben megélhetést a kvalifikált munkahelyek hiánya miatt. A továbbtanuló fiatalok szükségszerűen nem térnek vissza a térségbe. Egy negatív, önmagát gerjesztő folyamat indult be! Ugyanakkor a kistelepülési környezet a főiskolák és egyetemek (és más tudásközpontok) diákjai, oktatói, munkavállalói számára ideális „gyakorló” terepet jelentenek, a fogadásuk helyi infrastrukturális feltételei adottak. A tudásközpontokkal a térség már több tekintetben kiépített

kapcsolatrendszerrel rendelkezik.
Megoldás
A támogatás célja a térség humánerőforrás terén tapasztalható hiányosságainak orvoslása, tudásközpontokkal való együttműködés révén. A HPME megvalósítása során a tudásközpontokkal való együttműködés jegyében rendezvények, oktatási és képzési programok, valamint kiadványok készítése valósul meg. E programok eredményeképpen a tudásközpontok olyan „humánerőforrást” juttatnak a térségbe, mely által a térségfejlesztésben kamatoztatható tudás, illetve konkrét eredmények realizálhatók.
Eredmény
Legalább 9 db, tudásközpontokkal való együttműködésre alapozott fejlesztés valósul meg!
Érintett települések
Baktúttós, Bánokszentgyörgy, Barlahida, Bázakerettye, Becsehely, Borsfa, Bucsuta, Csertalagos, Csömödér, Csörnyeföld, Dobri, Gutorföldre, Hernyék, Iklódbördőce, Kányavár, Kerkaszentkirály, Kerkateskánd, Kiscsehi, Kistolmács, Kissziget, Lasztonya, Lenti, Letenye, Lipeszentadorján, Lovászi, Maróc, Mikekarácsonyfa, Molnári, Murarátka, Muraszemenye, Nova, Oltárc, Ortaháza, Páka, Petrivente, Pördefölde, Puszttaederics, Pusztamagyaród, Pusztaszentlászló, Semjénháza, Szécsisziget, Szentlászló, Szentmargitfalva, Szentpéterföldre, Tófej, Tormafölde, Tornyiszentmiklós, Tótszentmárton, Tótszerdahely, Valkonya, Várfölde, Zajk, Zebecke

12.
HPME megnevezése
Térségi együttműködések nagyrendezvényeinek támogatása
LEADER témakörhöz való rendelése
Életminőség/diverzifikáció (413)
LEADER jogcímhez való rendelés
LEADER rendezvény
HVS prioritáshoz (célkitűzéshez) való kapcsolódás
„Itt akarunk élni - az otthon adó vidék” / Helyi életminőség fejlesztése
HPME kódolása
C3 / 890c08
Forrásallokáció
10.628.994 Ft
Helyzet/adottság
A társadalmi, gazdasági fejlődéssel párhuzamosan a helyi falusi közösségek kohéziója meggyengült, a tradíciók fokozatosan feledésbe merülnek. Ugyanakkor a vidék néprajzi értékekben rendkívül gazdag, ez adja egyik karakterét. A hátrányos kulturális helyzet a kistelepülési lét egyik kitapintható

szegmense.
Probléma/lehetőség
A térségben nagyon kevés a HACS területén túlmutató vonzerőt képviselő rendezvény. A helyi idegenforgalom kibontakozásának egyik gátja éppen a térségi programok hiánya, melyek egyik fontos elemét a kulturális programok alkotják. A helyi hagyományok fennmaradása kérdéses, megőrzésükre talán az utolsó lehetőség kínálkozik most. Ugyanakkor a helyi kulturális hagyományok, a helyi közösségek mind olyan értéket képviselnek, melyekre alapozva megvalósíthatók olyan nagyrendezvények, melyek a térség határain túlmutatva pozitív imázst képesek teremteni! További problémát jelent, hogy azon szervezetek melyek e hiányosságot felismerték már, nem több településsel összefogva, hanem önállóan igyekeznek megvalósítani céljaikat, ami együttműködéssel sokkal nagyobb határfokkal volna megvalósítható.
Megoldás
A HPME célja olyan, települések összefogásán alapuló rendezvények életre hívása, melyek méretüknél, koncentrátságuknál és sokszínűségükönél fogva alkalmasak a térség értékeinek idegenforgalmi szempontú reprezentálására. A megvalósítandó projektek a Zala Zöld Szíve Vidékfejlesztési Egyesület területén belül megrendezésre kerülő térségi nagyrendezvények - azaz fesztiválok, kiállítások, vásárok – lebonyolítására vonatkoznak, melyek fókuszában a helyi erőforrások, hagyományok állnak.
Eredmény
Legalább 2db térségi együttműködésen alapuló nagyrendezvény valósul meg a Zala Zöld Szíve Vidékfejlesztési Egyesület területén.
Érintett települések
Baktúttós, Bánokszentgyörgy, Barlahida, Bázakerettye, Becsehely, Borsfa, Bucsuta, Csertalagos, Csömödér, Csörnyeföld, Dobri, Gutorföldre, Hernyék, Iklódbördőce, Kányavár, Kerkaszentkirály, Kerkateskánd, Kiscsehi, Kistolmács, Kíssziget, Lasztonya, Lenti, Letenye, Lipeszentadorján, Lovászi, Maróc, Mikekarácsonyfa, Molnári, Murarátka, Muraszemenye, Nova, Oltárc, Ortaháza, Páka, Petrivente, Pördefölde, Puszttaederics, Pusztamagyaród, Pusztaszentlászló, Semjénháza, Szécsisziget, Szentlászló, Szentmargitfalva, Szentpéterföldre, Tófej, Tormafölde, Tornyiszentmiklós, Tótszentmárton, Tótszerdahely, Valkonya, Várfölde, Zajk, Zebecke

13.
HPME megnevezése
Helyi termék- és szolgáltatásfejlesztés támogatása
LEADER témakörhöz való rendelése
Versenyképesség (411)
LEADER jogcímhez való rendelés
Vállalkozási alapú fejlesztés
HVS prioritáshoz (célkitűzéshez) való kapcsolódás

„Elődeink öröksége - jövőnk kincsei” / A helyi örökség megőrzése, fejlesztése
HPME kódolása
C4 / 890b09
Forrásallokáció
50.000.000 Ft
Helyzet/adottság
A térség természeti, társadalmi és gazdasági adottságai számtalan olyan termék előállításának jelentik alapját, melyek helyi termékként vehetők számításba. Ugyanakkor az utóbbi évtizedek vidékpolitikája, agrárpolitikája alapvetően átalakította a hagyományos gazdasági struktúrát, melynek elsősorban a tradicionális termékek és tevékenységek estek elsősorban áldozatul. Ma már csak nagyon kevesen és nagyon kis számú és spektrumú helyi terméket állítanak elő.
Probléma/lehetőség
A kevés helyi termékkel foglalkozó helyi szereplő többsége infrastrukturális, eszköz és értékesítési problémákkal küszködik. A HACCS tervezési területén valódi értékesítési lehetőségek a helyi termékek vonatkozásában nem jöttek létre. Az egészséges életmód, a környezettudatosság előtérbe kerülésével azonban elindult egy lassú szemléletváltás, mely révén kezd kialakulni az e termékekre irányuló kereslet. A 2011. május 1. felétől elkezdődni látszó jogszabályi környezetben tetten érhető változás szélesebb lehetőségeket teremt, így nagyobb érdeklődés is várható a helyi termékek iránt.
Megoldás
Támogatás vehető igénybe helyi termékek előállítása és értékesítése érdekében őstermelők, egyéni vállalkozók, mikrovállalkozások és non-profit szervezetek részére, eszközök beszerzéséhez, kisléptékű infrastruktúra fejlesztésére, értékesítési helyek kialakításához, felszereléséhez, a 135/2008. (X.18.) FVM rendeletben meghatározottak szerinti piacok kivételével, minőség- és környezetbiztosítási rendszerek, szabványok bevezetése (élelmiszerbiztonsági szabvány) és a fejlesztéshez kapcsolódó marketing.
Eredmény
Legalább 10 db helyi termékek előállítására és értékesítésére vonatkozó fejlesztés valósul meg a Zala Zöld Szíve Vidékfejlesztési Egyesület területén.
Érintett települések
Baktúttós, Bánokszentgyörgy, Barlahida, Bázakerettye, Becsehely, Borsfa, Bucsuta, Csertalagos, Csömödér, Csörnyeföld, Dobri, Gutorföldre, Hernyék, Iklódbördőce, Kányavár, Kerkaszentkirály, Kerkateskánd, Kiscsehi, Kistolmács, Kissziget, Lasztonya, Lenti, Letenye, Lipeszentadorján, Lovászi, Maróc, Mikekarácsonyfa, Molnári, Murarátka, Muraszemenye, Nova, Oltárc, Ortaháza, Páka, Petrivente, Pördefölde, Pusztaderics, Pusztamagyaród, Pusztaszentlászló, Semjénháza, Szécsisziget, Szentlászló, Szentmargitfalva, Szentpéterföldre, Tófej, Tormafölde, Tornyiszentmiklós, Tótszentmárton, Tótszerdahely, Valkonya, Várfölde, Zajk, Zebecke

14.

HPME megnevezése

Turisztikai szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó háttérinfrastruktúra fejlesztése
LEADER témakörhöz való rendelése
Versenyképesség (411)
LEADER jogcímhez való rendelés
Vállalkozási alapú fejlesztés
HVS prioritáshoz (célkitűzéshez) való kapcsolódás
„Lépésváltó gazdaság – árnyékból a fényre” Helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztés
HPME kódolása
D1 / 890b10
Forrásallokáció
64.606.602 Ft
Helyzet/adottság
A HACS tervezési területe idegenforgalmi adottságok szempontjából nagy potenciállal rendelkezik, a helyi turizmusgazdaság alapjai spontán fejlődés révén mára már kialakultak.
Probléma/lehetőség
A helyi idegenforgalmi szereplők kis része vállalkozó, ami jelzi a szektor gyengeségét. Ugyanakkor az általuk biztosított szolgáltatások – elsősorban szállás, étkezés, szórakozás – nélkül nincs és nem jöhet létre életképes turisztikai desztináció. E vállalkozások tökehiánnyal küzdenek, sok esetben az általuk nyújtott szolgáltatások szűk körűek, bizonyos értelemben minőségileg sem a legvonzóbbak.
Megoldás
A HACS tervezési területén található kereskedelmi szálláshelyek, vendéglátó- és szórakozóhelyek bővítése és felújítása, ingatlanon belül szolgáltatást bővítő új épületek és/vagy kerti építmények építése a szálláshely szolgáltatáshoz vagy vendéglátáshoz szükséges berendezési tárgyak beszerzése, kisléptékű infrastrukturális fejlesztések megvalósítása, sporteszközök vásárlása és a fejlesztést kiegészítő marketing költségek fedezése révén e vállalkozások versenyképessége növelhető, a térség idegenforgalma fejleszthető.
Eredmény
Legalább 8 db kereskedelmi szálláshely, vendéglátó- és szórakozóhely bővítésére és felújítására, berendezési tárgyainak, kisléptékű infrastrukturális fejlesztéseinek támogatására, megújuló energia hasznosításának finanszírozására és az ezeket kiegészítő marketing költségek fedezésére kerül sor.
Érintett települések
Baktúttós, Bánokszentgyörgy, Barlahida, Bázakerettye, Becsehely, Borsfa, Bucsuta, Csertalagos, Csömödér, Csörnyeföld, Dobri, Gutorföldre, Hernyék, Iklódbördöce, Kányavár, Kerkaszentkirály, Kerkateskánd, Kiscsehi, Kistolmács, Kisziget, Lasztonya, Lenti, Letenye, Lispeszentadorján, Lovászi, Maróc, Mikekarácsonyfa, Molnári, Murarátka, Muraszemenye, Nova, Oltárc, Ortaháza, Páka, Petrivente, Pördefölde, Puszttaederics, Pusztamagyaród, Pusztaszentlászló, Semjénháza,

Szécsisziget, Szentlisló, Szentmargitfalva, Szentpéterföldre, Tófej, Tornaföldre, Tornyiszentmiklós, Tótszentmárton, Tótszerdahely, Valkonya, Várföldre, Zajk, Zebecke

15.
HPME megnevezése
Térségi tervek, tervdokumentációk, adatbázisok készítése
LEADER témakörhöz való rendelése
Életminőség / diverzifikáció (413)
LEADER jogcímhez való rendelés
Tervek és tanulmányok
HVS prioritáshoz (célkitűzéshez) való kapcsolódás
„Itt akarunk élni – az otthon adó vidék” A helyi életminőség fejlesztése
HPME kódolása
1002667
Forrásallokáció
A HPME 2011-ben nem kerül meghirdetésre, csak 2009-ben került kiírásra! Jelenleg a megvalósítása folyik!
Helyzet/adottság
A HACS tervezési területét három statisztikai kistérség érinti, két funkcionális kistérségi társulás működik a három érintett többcélú kistérségi társulás mellett. A HACS valamennyi települése fejlesztési forrásra szorul. A térségi erőforrások számbavétele számos területen a mai napig nem valósult meg.
Probléma/lehetőség
A HACS területére vonatkozóan nem készült eddig fejlesztési dokumentum. A települések számára az uniós pályázati források nehezen érhetőek el az megalapozó tervek hiányában, ezek elkészítéséhez nem állnak rendelkezésre sok esetben szabad pénzügyi források. Az erőforrások nem ismerete megakadályozza a tudatos fejlesztések megvalósítását!
Megoldás
A HPME megvalósítása révén olyan, a települések számára elérhető források lesznek elérhetőek, melyek megalapozhatják a nagyobb fejlesztések megvalósítását. A térségre vonatkozóan létrejöhetnek az átfogó fejlesztési stratégiák, mely hatékonyabb és tudatos megvalósítást tehetnek lehetővé. A HPME lehetőséget nyújt tervek és tanulmányok, valamint adatbázisok elkészítéséhez!
Eredmény
Legalább 6 térségi konzorcium projekt ismertetőben bemutatott fejlesztésének jogszabályi feltételeknek megfelelő tervezése, tervdokumentációinak elkészítése, a már meglévő tervek

aktualizálása, felülvizsgálata valósul meg a HACS területén.
Érintett települések
Baktúttós, Bánokszentgyörgy, Barlahida, Bázakerettye, Becsehely, Borsfa, Bucsuta, Csertalagos, Csömödér, Csörnyeföld, Dobri, Gutorföldre, Hernyék, Iklódbördőce, Kányavár, Kerkaszentkirály, Kerkateskánd, Kiscsehi, Kistolmács, Kissziget, Lasztonya, Lenti, Letenye, Lispeszentadorján, Lovászi, Maróc, Mikekarácsonyfa, Molnári, Murarátka, Muraszemenye, Nova, Oltárc, Ortaháza, Páka, Petrivente, Pördeföldre, Pusztaderics, Pusztamagyaród, Pusztaszentlászló, Semjénháza, Szécsisziget, Szentlászló, Szentmargitfalva, Szentpéterföldre, Tófej, Tornaföldre, Tornyiszentmiklós, Tótszentmárton, Tótszerdahely, Valkonya, Várföldre, Zajk, Zebecke

16.
HPME megnevezése
Alternatív jövedelemszerzést megalapozó képzések és tanfolyamok
LEADER témakörhöz való rendelése
Versenyképesség (411)
LEADER jogcímhez való rendelés
LEADER képzés
HVS prioritáshoz (célkitűzéshez) való kapcsolódás
„Az értékes ember” Helyi humánerőforrás fejlesztés
HPME kódolása
1003477
Forrásallokáció
A HPME 2011-ben nem kerül meghirdetésre, csak 2009-ben került kiírásra! Jelenleg a megvalósítása folyik!
Helyzet/adottság
A térség zömében aprófalvas, előregedő településekkel. A fiatalok aránya tendenciózusan csökken. A térségben élőknek csak 34%-a rendelkezik szakmunkás, ill. középiskolai végzettséggel és 3%-a főiskolai vagy egyetemi oklevéllel. A régiót tekintve az iskolázottsági mutatók az egyik legrosszabbak. A vállalkozási tapasztalatok és hagyományok hiányoznak.
Probléma/lehetőség
A gazdasági változások megkövetelik az egyének képesek legyenek magukat beazonosítani a változó világban, megkeresni, megtalálni a változásokban rejlő lehetőségeket és megvalósítani a lehetséges fejlődési utakat. A lakosság nagy részében nincs meg a készség az egész életen át tartó tanulás megvalósítása iránt. Különösen az életvezetéssel kapcsolatos ismeretek és készségek tekintetében van nagy lemaradás.
Megoldás

Szükség van olyan lehetőségekre, ahol vidéken élők önkéntesen részt vehetnek az érdeklődési körüknek megfelelő alternatív jövedelemszerzést megalapozó képzéseken. Az előadások, képzések témáját úgy kell megtervezni, hogy azok révén a helyi emberek megismerhessék a lehetőségeiket az alternatív jövedelemszerzés területén, a mindennapi életben hasznosítható ismeretekhez jussanak, melyek által jövedelmi viszonyaik, életminőségük javuljanak, ismereteik bővüljenek.

Eredmény

Megvalósul legalább 8, projekt ismertetővel rendelkező, térségi hatáskörű, konkrét, felhasználható ismeretet nyújtó, képességeket, készségeket fejlesztő, képzési tematikával rendelkező, pontosan dokumentált, alternatív jövedelemszerzést segítő tanfolyam, képzés, módszertani, technológiai bemutató a HACS területén.

Érintett települések

Baktúttós, Bánokszentgyörgy, Barlahida, Bázakerettye, Becsehely, Borsfa, Bucsuta, Csertalagos, Csömödér, Csörnyeföld, Dobri, Gutorföldre, Hernyék, Iklódbördőce, Kányavár, Kerkaszentkirály, Kerkateskánd, Kiscsehi, Kistolmács, Kíssziget, Lasztonya, Lenti, Letenye, Lipeszentadorján, Lovászi, Maróc, Mikekarácsonyfa, Molnári, Murarátka, Muraszemenye, Nova, Oltárc, Ortaháza, Páka, Petrivente, Pördefölde, Puszttaederics, Pusztamagyaród, Pusztaszentlászló, Semjénháza, Szécsisziget, Szentlászló, Szentmargitfalva, Szentpéterföldre, Tófej, Tormafölde, Tornyiszentmiklós, Tótszentmárton, Tótszerdahely, Valkonya, Várfölde, Zajk, Zebecke

17.

HPME megnevezése

Határon átnyúló közösségi kapcsolatok fejlesztése

LEADER témakörhöz való rendelése

Életminőség / diverzifikáció (413)

LEADER jogcímhez való rendelés

Területközi és nemzetközi térségek közötti együttműködés (ÚMVP 5.3.4.2)

HVS prioritáshoz (célkitűzéshez) való kapcsolódás

„Több nyelven sorsközösségben” Nemzetközi kapcsolatok fejlesztése

HPME kódolása

1003484

Forrásallokáció

Központi kiírás miatt nem tervezhető! A HPME 2009-ben került kiírásra, jelenleg a megvalósítása folyik!

Helyzet/adottság

A térség alapvető földrajzi meghatározottsága a határmentiség. Lentitől Letenyén át Molnárig a terület déli része Szlovéniával és Horvátországgal határos. A szlovén, horvát magyar hármás határpont is a területünkön található. A rendszerváltás, Jugoszlávia széthullása és az Európai Unió új

helyzetet teremtett a határ menti kapcsolatok fejlesztésében. Folyamatosan bővülnek az önkormányzati, civil, intézményi és vállalkozói kapcsolatok. Eseti projekt együttműködések is voltak különösen a PhareCBC, és az Interreg programok keretében.
Probléma/lehetőség
A szervezetek közötti együttműködés ad.hoc jellegűek nincs kiépített rendszeres kapcsolattartás , hiányzik az információáramlás,csak egy-egy rendezvényre redukálódik a kapcsolat .Nincsenek közösen kidolgozott, vagy végrehajtott egymást erősítő fejlesztési programok , ágazati rendezvények . Hiányozik a rendszeres kapcsolattartás szervezeti háttere. Bővíteni kell a közös tervezést, projektépítést és megvalósítást.
Megoldás
Létre kell hozni ágazatonként (önkormányzatok, vállalkozások, civil szervezetek) a határ menti párbeszédköröket. Életre kel hívni a rendszeres és élő kapcsolattartás szervezeti kereteit. Törekedni kell a teleházakon, helyi médiákon keresztül az információáramlás megteremtésére. A párbeszéd és a közös tervezés révén ágazati irányokat kell kidolgozni, melynek megalkotásába be kell vonni a határ menté élő lakosság és szervezetek mind szélesebb körét. A Leader és egyéb EU-s alapokra (pl. ETE) ki kell dolgozni az együttműködés rendszerét, közös projekteket, fejlesztési elképzeléseke. Az EU egyéb országaiban kapcsolatot alakítunk ki Leader szervezetekkel, tapasztalatszerék, mintaprojekteken keresztül segíthetjük egymást.
Eredmény
Legalább 8, a HACS területén található települések határon átnyúló kapcsolatait erősítő konferencia, workshop, rendezvény, fórum, műhelytalálkozó, szakmai és civil találkozó, bemutató, kiállítás, marketing eszköz, szolgáltatói rendszer valósul meg, illetve jön létre a projekt ismertetőben foglaltak szerint.
Érintett települések
Baktúttós, Bánokszentgyörgy, Barlahida, Bázakerettye, Becsehely, Borsfa, Bucsuta, Csertalagos, Csömödér, Csörnyeföld, Dobri, Gutorföldre, Hernyék, Iklódbördőce, Kányavár, Kerkaszentkirály, Kerkateskánd, Kiscsehi, Kistolmács, Kissziget, Lasztonya, Lenti, Letenye, Lispereszentadorján, Lovászi, Maróc, Mikekarácsonyfa, Molnári, Murarátka, Muraszemenye, Nova, Oltárc, Ortaháza, Páka, Petrivente, Pördeföldre, Pusztaderics, Pusztamagyaród, Pusztaszentlászló, Semjénháza, Szécsisziget, Szentlászló, Szentmargitfalva, Szentpéterföldre, Tófej, Tormaföldre, Tornyiszentmiklós, Tótszentmárton, Tótszerdahely, Valkonya, Várföldre, Zajk, Zebecke

3.5 Forrásallokáció

A Zala Zöld Szíve Vidékfejlesztési Egyesület tervezési területére a 147/2007. (XII.4.) FVM rendelet 1. számú melléklete, a 37/2011. (V.12) IH közlemény, valamint a 24/2011. (III.18.) IH közlemény a következő fejlesztési forrásokat határozza meg:

Fejlesztési források	Összeg
III. tengely	4.247.681 euro
IV. tengely (LEADER)	984.546 euro
kiegészítő forrás III. tengely (2011)	43.610.875 Ft (156.901,87084 euro)
kiegészítő forrás IV. tengely (2011)	145.722.423 Ft (524.275,67188 euro)

Forrásallokáció 2008-2011.május közötti időszakra vonatkozóan

Fejlesztési források	Összeg
----------------------	--------

III. tengely	4.247.681 euro
Mikrovállalkozások fejlesztése	LHH 307.777 euro nem LHH 435.260 euro
Turizmusfejlesztés	LHH 564.000 euro nem LHH 636.000 euro
Falumegújítás	LHH 614.610 euro nem LHH 690.034 euro
Vidéki örökség megőrzése	LHH 470.000 euro nem LHH 530.000 euro
IV. tengely (LEADER)	984.546 euro
Helyi vállalkozások infrastrukturális fejlesztése	187.758 euro
Térségi együttműködések eszközbeszerzése	85.688 euro
Helyi termékfejlesztés	98.000 euro
Térségi tervek, tervdokumentációk, adatbázisok készítése	96.000 euro
Helyi nagyrendezvények támogatása	39.500 euro
Kisléptékű helyi rendezvények támogatása	63.600 euro
Helyi innovatív turisztikai fejlesztések eszközbeszerzése	102.000 euro
Helyi turisztikai marketing fejlesztés	140.000 euro
Kerka-Mura Szilíciumvölgy – tudásközpontokkal való kapcsolatfelvétel támogatása	80.000 euro
Alternatív jövedelemszerzést megalapozó képzések és tanfolyamok	18.000 euro
Határon átnyúló közösségi kapcsolatok fejlesztése	74.000 euro

Lekötések 2011. május 20-ig:

Fejlesztési források	Összeg
III. tengely	1.932.145,2249 euro
Mikrovállalkozások fejlesztése	LHH 112.419 euro nem LHH 226.528 euro
Turizmusfejlesztés	LHH 387.153 euro nem LHH 236.571 euro
Falumegújítás	LHH 143.763 euro nem LHH 275.347,22490 euro
Vidéki örökség megőrzése	LHH 44.379 euro nem LHH 505.985 euro
IV. tengely (LEADER)	336.695,57115 euro
Helyi vállalkozások infrastrukturális fejlesztése	10.655 euro
Térségi együttműködések eszközbeszerzése	49.412 euro
Helyi termékfejlesztés	0 euro
Térségi tervek, tervdokumentációk, adatbázisok készítése	45.409 euro
Helyi nagyrendezvények támogatása	38.956 euro
Kisléptékű helyi rendezvények támogatása	8.117 euro
Helyi innovatív turisztikai fejlesztések eszközbeszerzése	46.209 euro
Helyi turisztikai marketing fejlesztés	78.171 euro
Kerka-Mura Szilíciumvölgy – tudásközpontokkal való kapcsolatfelvétel támogatása	10.621 euro
Alternatív jövedelemszerzést megalapozó képzések és tanfolyamok	8.292 euro
Határon átnyúló közösségi kapcsolatok fejlesztése	50.229 euro
Összes lekötés:	2.268.840,79605 euro

2011-ben rendelkezésre álló fejlesztési források (Ft-ban / 277,95 Ft/euro árfolyam mellett!)

Fejlesztési források	Összeg
III. tengely	687.214.043 Ft
Mikrovállalkozások fejlesztése	LHH 54.299.756,1 Ft nem LHH 58.017.059,4 Ft
Turizmusfejlesztés	LHH 82.508.623,65 Ft nem LHH 111.021.290,55 Ft
Falumegújítás	LHH 130.871.923,65 Ft nem LHH 115.262.189,13905 Ft
Vidéki örökség megőrzése	LHH 118.301.356,95 Ft nem LHH 16.931.844,24998 Ft
IV. tengely (LEADER)	325.792.449 Ft
Helyi vállalkozások eszköz- és infrastrukturális fejlesztése	25.000.000 Ft
Innovatív turisztikai fejlesztések	30.000.000 Ft
Térségi együttműködések eszközbeszerzése	40.000.000 Ft
Tudatos, térségi idegenforgalmi marketing fejlesztések támogatása	30.000.000 Ft
Turisztikai, ökológiai és településbiztonsági célú eszközbeszerzés	35.000.000 Ft
Kerka-Mura Szilíciumvölgy - tudásközpontokkal való kapcsolatfelvétel	18.316.980 Ft
Kisléptékű helyi rendezvények támogatása	5.950.251 Ft
Térségi együttműködések nagyrendezvényeinek támogatása	10.628.994 Ft
Helyi termék- és szolgáltatásfejlesztés támogatása	50.000.000 Ft
Turisztikai szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó	64.606.602 Ft

háttér-infrastruktúra fejlesztése	
-----------------------------------	--

2011. évi forrásallokáció (Ft-ban / 277,95 Ft/euro árfolyam mellett!)

Fejlesztési források	Összeg
III. tengely	381.367.313,3 Ft
Mikrovállalkozások fejlesztése	nincs tervezve 2011-re!
Turizmusfejlesztés	nincs tervezve 2011-re!
Falumegújítás	LHH 130.871.923,65 Ft nem LHH 115.262.189,13905 Ft
Vidéki örökség megőrzése	LHH 118.301.356,95 Ft nem LHH 16.931.844,24998 Ft
IV. tengely (LEADER)	325.792.449 Ft
Helyi vállalkozások eszköz- és infrastrukturális fejlesztése	25.000.000 Ft
Innovatív turisztikai fejlesztések	30.000.000 Ft
Térségi együttműködések eszközbeszerzése	40.000.000 Ft
Tudatos, térségi idegenforgalmi marketing fejlesztések támogatása	30.000.000 Ft
Turisztikai, ökológiai és településbiztonsági célú eszközbeszerzés	35.000.000 Ft
Kerka-Mura Szilíciumvölgy - tudásközpontokkal való kapcsolatfelvétel	18.316.980 Ft
Kisléptékű helyi rendezvények támogatása	5.950.251 Ft
Térségi együttműködések nagyrendezvényeinek támogatása	10.628.994 Ft
Helyi termék- és szolgáltatásfejlesztés támogatása	50.000.000 Ft
Turisztikai szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó háttér-infrastruktúra fejlesztése	64.606.602 Ft

4. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégiával kapcsolatos intézkedések

4.1 Nyilvánossági intézkedések, projektötlet-gyűjtés

A Zala Zöld Szíve Vidékfejlesztési Egyesület a nyilvánosság biztosítása érdekében végrehajtotta mindazokat a tevékenységeket, melyeket számára az Irányító Hatóság előírt. Mivel a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia társadalmasítását hangsúlyos feladatnak éreztük ezért igyekeztünk azt a helyi szereplők mindszélesebb köréhez eljuttatni.

A HVS felülvizsgálatának kezdetéről hirdetmény útján értesítettük a lakosságot, melyet a tervezési terület valamennyi körjegyzőségébe eljuttattunk a szükséges példányszámban. Ennek eredményeképpen a tájékoztató anyagok valamennyi településre eljutottak. E mellett a térségi internet alapú kommunikációs eszközöket is igyekeztünk igénybe venni.

Az Irányító Hatóság (IH) elvárásának megfelelően elkészítettük honlapunkon a HVS felülvizsgálatra vonatkozó külön menüpontot, melyre aktualizálva valamennyi fontos esemény, dokumentum felkerült. Az interneten keresztül, weboldalunk figyelemmel kísérésével mindenki pontos képet kaphatott a HVS felülvizsgálat folyamatáról, annak állomásairól.

21 fő vett részt az egyesület által megrendezett felülvizsgálatot indító fórumon. Ekkor került megválasztásra a Tervezői Csoport (TCS), mely a felülvizsgálat szakmaiságáért volt felelős. A TCS a HVS célkitűzéseinek, a helyzetfeltáró munkarészek elkészítésének folyamatát 2011. március hónapban végezte.

Az IH elvárásainak megfelelően a HVS megalapozása érdekében projektötlet gyűjtést végeztünk. E célból 2011. február 22-én Letenyén, február 23-án Pusztamagyaródon, február 25-én Lentiben, február 28-án pedig Kerkaszentkirályon rendeztünk tájékoztató fórumokat. E mellett a projektgyűjtéssel kapcsolatos információkat amellet, hogy az egyesület honlapjára is feltöltöttük, megküldtük valamennyi településünk részére. Ez eredményezte azt, hogy a projektötlet gyűjtés lezárultáig a Zala Zöld Szíve Vidékfejlesztési Egyesülethez 105 db projektötlet érkezett be, mely összességében 1,5 milliárd forint fejlesztési igényt jelentett! A projektötletek 19%-a vállalkozási, gazdaságfejlesztési, 81%-a pedig közösségi célú volt. A fejlesztési elképzelések 30%-át civil szervezetek, 40%-át önkormányzatok, 20%-át vállalkozások és 10 %-át egyházi szervezetek nyújtották be.

E projektötletek közül a tervezhetőeket és a céljaikban potenciálisan támogathatóakat a HACCS 2011. március 25-én megrendezett ülésén választotta ki, s döntően ezek képezték a HVS célterületeinek alapját a további munka során.

4.2 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia végrehajtása

A Zala Zöld Szíve Vidékfejlesztési Egyesület tervezési területéhez 53 település tartozik, melyek közül 30 hátrányos helyzetű. A magas településszám, a jelentős fejlesztési igény készítette arra az egyesület tagságát, hogy már a megalakuláskor komoly figyelmet szenteljen a területalapú megközelítések alkalmazására. E céltól vezérelve a HACS tervezési területén belül 6 db mikrotértséget hoztunk létre azért, hogy e érsegek mindegyike az egyesület vezető testületeibe képviselőket delegálhasson, biztosítva ezzel a térség egésze számára az érdekérvényesítést. A kezdeti időszakban az egyesület elnökségében egy vállalkozó, egy civil szervezetei és egy önkormányzati képviselő került be mikrotértségenként, azonban az bebizonyosodott, hogy egy 19 fős elnökség (3+6 fő+elnök) az operatív munkát jelentős mértékben lelassítja, ezért 2010-től a mikrotértségek már csak 1 főt delegáltak az elnökség soraiba (természetesen figyelemmel a szektorok közötti arányok betartására).

Az egyesület tagsága nem csupán szektor szerint, de területi alapon is szelektált. Valamennyi településünk képviselteti magát a tagság soraiban, általában több szereplős részvétel a jellemző.

A megalakuláskor (103 tag) az egyesület tagsága 1/3 - 1/3 – 1/3 arányban osztozott a civil, a vállalkozói és az önkormányzati szféra között. Jelenleg 81 tagja van az egyesületnek, a tagok 17%-a civil szervezet, 24%-a vállalkozás és 58%-a önkormányzat. Az arányok változása elsősorban a vállalkozások kilépése miatt következett be.

A Zala Zöld Szíve Vidékfejlesztési Egyesület létrejöttének célja a tudatos, tervezett térségfejlesztés megvalósítása volt, ezt szolgálta a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia elkészítése és a mostani felülvizsgálat is. Mindezek mellett turisztikai fejlesztési tervet készítettünk azért, mert a gazdaságfejlesztésen belül a tagság részéről e terület fejlesztésére volt a legnagyobb igény.

A turizmus került a stratégia fókuszába, mely jól mutatja azt, hogy a helyi közösség az alulról jövő kezdeményezéseket minden esetben figyelembe vette és veszi. A HVS elkészítésekor 2008-ban is ez vezérelte az egyesületet, ezért már akkor projektötlet gyűjtésre alapoztuk a stratégiaalkotást.

A jelenlegi HVS tervezési időszakban is ezt az elvet alkalmaztuk, így a beérkezett projektötlet adatlapok képezték a tervezés alapját. A helyi közösség tagjai választották ki azokat az ötleteket a Tervezői Csoport javaslatára, mely a HVS szempontjából fontosak lehettek.

Két területen fókuszálódtak az igények, elképzelések. Az egyik a már említett turizmus volt, melynek megalapozása, térségi tudatos fejlesztése érdekében kapcsolatot építettünk ki, az e területen jóval előttünk járó kelet-stájerországi Steirisches Vulkanland- dal, s elkezdünk az osztrák minta alapján egy egyeztetési folyamatot a helyi szereplők között.

Hasonlóan jártunk el az egyre nagyobb érdeklődésre számot tartó helyi termék témakör kapcsán is. A pályázati kiírások és a helyi ismeretek bővítése céljából az illetékes hivatalok (ÁNTSZ, Vám- és Pénzügyőrség stb.). Egyesületünk az alulról jövő kezdeményezések felé minden esetben nyitott, ezekre alapoztuk stratégiánkat is.

A helyi lakosság bevonása a stratégiai tervezésbe, szintén kiemelt jelentőséggel bírt. Folyamatosan biztosítottuk az ügyfélszolgálatot, mindig nyitottak voltunk a helyi lakossági kezdeményezések felé. Ennek érdekében a HVS felülvizsgálat alkalmával, de a korábbi tervezési időszakban is tájékoztató, projektötlet gyűjtő fórumokat szerveztünk. E tevékenységünk a pályázatok magas száma alapján is eredményesnek mondható.

Annak érdekében, hogy munkaszervezetünk minél hatékonyabban hozzá tudjon járulni a HVS végrehajtásához, igyekeztünk olyan kapcsolatrendszert kialakítani, mely segíti szakmai munkánkat! Részt vettünk minden szakmai képzésen, valamint mi magunk is szerveztünk ilyeneket pályázóink részére. Folyamatosan kapcsolatot tartunk fel a régió helyi LEADER közösségeivel, az ÚMVP Irányító Hatósággal, az MVH megyei kirendeltségével, az MNVH-val, a VKSZI-vel, az NFÜ-vel.

Az egyesület a helyi források tervezésekor is egyik legfontosabb vezérlő elvének az innováció támogatását tekintette. E cél vezérelt bennünket arra, hogy már az első LEADER pályázati körben turisztikai területre kimondottan innovatív fejlesztések támogatására írtunk ki pályázatot, s ezt – a nagy érdeklődés miatt – idén újra meg kívánjuk tenni! A helyi idegenforgalmi stratégiai fejlesztéseket is innovatív módon, az említett osztrák példát adaptálva kívánjuk megvalósítani.

A helyi partnerség erősítése céljából a pályázati rendszeren keresztül is erősíteni igyekszünk az együttműködések, s erre egyesületünk is törekszik. Valódi vidékfejlesztési szervezetként kívánunk működni – amennyiben ezt a jogszabályi környezet is lehetővé teszi majd – így térségi projektek elkészítésében és megvalósításában gondolkodunk.

5. Mellékletek

(Az alábbi mellékletek kötelezően csatolandóak a HVS-hez.)

5.1 A HVS felülvizsgálat során végzett tevékenységek

<i>Tevékenység</i>	<i>Tevékenység időpontja</i>	<i>Helyszín</i>	<i>Résztevők száma</i>	<i>Kiegészítő információk</i>
HVS felülvizsgálat indító fórum	2011.02.14	Kerkaszentkirály	21 fő	fórum a HACS tagság részvételével
Tájékoztató fórum	2011.02.22	Letenye	7 fő	
Tájékoztató fórum	2011.02.23	Pusztamagyaród	15 fő	
Tájékoztató fórum	2011.02.25	Lenti	25 fő	
HVS jövőkép, helyzetelemzés, célkitűzések meghatározása	2011.03.09	Bázakerettye	6 fő	Tervezői Csoport ülés
HVS fő célkitűzések és intézkedések meghatározása, projektötlek tematizálása	2011.03.11	Kerkaszentkirály	6 fő	Tervezői Csoport ülés
Projekt ötlet fórum	2011.03.25	Kerkaszentkirály	10 fő	fórum a HACS tagság részvételével
HVS felülvizsgálat	2011.03.11	Kerkaszentkirály	4 fő	elnökségi ülés
LEADER célterület tervezés	2011.04.04	Kerkaszentkirály	6 fő	Tervezői Csoport ülés
LEADER célterület tervezés	2011.04.22	Kerkaszentkirály	4 fő	Tervezői Csoport ülés
HVS TCS általi véglegesítése	2011.05.24	Kerkaszentkirály	6 fő	Tervezői Csoport ülés
HVS közgyűlés általi véglegesítése	2011.05.25	Kerkaszentkirály	21 fő	közgyűlés

5.2 Pénzügyi táblázatok, forrásallokáció

LEADER forrásallokáció – 2011.

984.546 euro volt a ZZSZ HACS részére biztosított LEADER fejlesztési forrás, mely 270,42 Ft/euro árfolyamon számolva 266.240.929 Ft. LEADER határozatok 2011-ben születtek, a pályázatok összértéke 93.584.534 Ft volt. Ezt euróba visszszámolni 277,95 Ft/euro árfolyam alapján tudjuk (mivel a kötelezettségvállalások 2011-ben születtek)– az eredmény 336.695,57115 euro. Ez azt jelenti, hogy a teljes forrásból maradt a II. kiírási körre 647.850,42885 euro, azaz 180.070.027 Ft.

	euro	Ft
teljes keret:	984 546,00000	266 240 929,32000
lekötés 2011	336 695,57115	93 584 534,00000
valós maradvány 2011	647 850,42885	180 070 026,70000
kiegészítő forrás	524 275.67188	145 722 423,00000
MINDÖSSZESEN:	1 172 126,10074	325 792 449,70000

Kiegészítő forrásként a HACS 145.722.423 Ft-ot kapott, ami 524.275,67188 euronak felel meg.

Mindezek alapján a Zala Zöld Szíve Vidékfejlesztési Egyesület a 2011. évi II. LEADER kör esetében 325.792.449,7 Ft felett rendelkezik! A Zala Zöld Szíve HACS 2011. évben LEADER forrásai terhére – az IH iránymutatása alapján – 5%-os tartalékot hozott létre (16.289.622 Ft), az esetleges fellebbezések utáni finanszírozás biztosítása érdekében.

prioritás	Lépcsőváltó gazdaság	Szászország - Vendégváró Zöldország	Itt akarunk élni - az otthon adó vidék / Helyi életminőség fejlesztése	Szászország - Vendégváró Zöldország	Szászország - Vendégváró Zöldország	Az értékes ember - Helyi humán erőforrásfejlesztés	Itt akarunk élni - az otthon adó vidék / Helyi életminőség fejlesztése	Itt akarunk élni - az otthon adó vidék / Helyi életminőség fejlesztése	Elődeink öröksége - jövőnk kincsei / A helyi örökség megőrzése, fejlesztése	Lépcsőváltó gazdaság	Tartalék forrás:	Összesen:
jogcím kód	vállalkozási alapú	közösségi célú	közösségi célú	Térségen belüli együttműködés	közösségi célú	Térségen belüli együttműködés	rendezvény	rendezvény	vállalkozási alapú	vállalkozási alapú		
Célterület neve	Helyi vállalkozások eszköz- és infrastrukturális fejlesztése	Innovatív turisztikai fejlesztések	Térségi együttműködések eszközbeszerzése	Tudatos, térségi idegenforgalmi marketing fejlesztések	Minta utak, mintaprojektek	Kerka-Mura Szilíciumvölgy - tudásközpontokkal való kapcsolatfelvétel	Kisléptékű helyi rendezvények támogatása	Térségi együttműködések nagyrendezvényeinek támogatása	Helyi termék- és szolgáltatásfejlesztés támogatása	Turisztikai szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó háttérinfrastruktúra fejlesztése		

ÚMVP III. tengely forrásallokáció – 2011.

A Zala Zöld Szíve HACs számára a 147/2007. (XII.4.) FVM rendelet 1. számú melléklete a III. tengelyes fejlesztési források tekintetében összesen 4.247.681 eurós keretet állapított meg, melyből 1.956.387 eurót kötelezően hátrányos helyzetű településekre kellett allokálni. Az I. körös pályázat után 1.179.307 euro lekötésére került sor (2010, évi kötelezettségvállalással). Borsfa község esetében meghatározott (nem hátrányos) támogatási összeg az IH döntése alapján növekedett 48.466 Ft-tal, ami 2010. évi árfolyamon számolva 179,2249 euro. Mindez alapján a lekötött forrás az I. kör után 1.179.486,2249 euro. A II. pályázati körben 209.201.369 Ft került lekötésre, mely 752.658,28027 euro. Mindezek alapján 1.932.144,50517 euro került eddig lekötésre, így a maradvány a III. körre 2.315.536,49483 euro, mely 643.603.368,737 Ft. A 37/2011. (V.12.) VM rendelet 3. számú melléklete alapján a Zala Zöld Szíve HACs III. tengelyes fejlesztési forrásai 43.610.875 Ft-tal egészültek ki! Ez 2011. évi árfolyamon (277,95 Ft/euro) 156.901,87084 eurót jelent. A III. körös kiírásra 2011-ben 687.214.243,737 Ft áll rendelkezésre, ez 2.472.438,36566 eurónak felel meg.

	Forrásallokáció		1. körben lekötött forrás		2. körben lekötött forrás		plussz lekötés		III. kör (2011)		2011. évi kiegészítő forrás		Forrásallokáció 2011	
	Hátrányos helyzetű terület	Nem hátrányos helyzetű terület	Hátrányos helyzetű terület	Nem hátrányos helyzetű terület	Hátrányos helyzetű terület	Nem hátrányos helyzetű terület	Hátrányos helyzetű terület	Nem hátrányos helyzetű terület	Hátrányos helyzetű terület	Nem hátrányos helyzetű terület	Hátrányos helyzetű terület	Nem hátrányos helyzetű terület	Hátrányos helyzetű terület	Nem hátrányos helyzetű terület
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Falumegújítás és fejlesztése Rendelet száma: 135/2008	614 610,00	690 034,00	20 255,00	97 767,00	123 508,00	177 401,00	0	179,2249	470 847,00	414 686,78	0	0	470 847,00	414 686,78
Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése Rendelet száma: 136/2008	307 777,00	435 260,00	112 419,00	69 266,00	0	157 262,00	0	0	195 358,00	208 732,00	0	0	195 358,00	208 732,00
Turisztikai tevékenységek ösztönzése Rendelet száma: 137/2008	564 000,00	636 000,00	220 233,00	200 000,00	166 920,00	36 571,00	0	0	176 847,00	399 429,00	120 000,00	0	296 847,00	399 429,00
Vidéki örökség megőrzése Rendelet száma: 138/2008	470 000,00	530 000,00	18 191,00	441 176,00	26 188,00	64 809,00	0	0	425 621,00	24 015,00	0	36 901,87	425 621,00	60 916,87
Összesen	1 957 887,00	2 289 794,00	371 098,00	808 209,00	316 616,00	436 043,00	0	179,2249	1 268 673,00	1 046 862,78	120 000,00	36 901,87	1 388 673,00	1 083 764,65
	4 247 681,00		1 179 307,00		752 659,00		179,2249		2 315 535,78		156 901,87		2 472 437,65	
	4 247 681,00													

5.3 A nyilvánossági intézkedésekre vonatkozó igazoló dokumentumok

A HVS felülvizsgálattal kapcsolatos valamennyi dokumentum az egyesület honlapján – www.zzsz.hu – elérhető. Külön menüpontot készítettünk a főmenü belül, HVS felülvizsgálat címen, erre kattintva lehet eljutni a keresett tartalmakhoz.

A honlapon a munkaanyagok, az egyes fórumok, rendezvények dokumentumai, a véglegesített dokumentumok mind megtalálhatók.

The screenshot shows the website of Zala Zöld Szíve Vidékfejlesztési Egyesület. The header includes the LEADER logo, a landscape photo, the organization's name and address (8874 Kerkaszentkirály, Petőfi Sándor utca 1.), the Hungarian Rural Development Program logo (2007-2013), and the European Union flag. Below the header is a navigation menu with a red arrow pointing to 'HVS felülvizsgálat'. The main content area is titled 'HVS felülvizsgálat' and contains two news items. The first item, dated 2011.05.26, reports on the adoption of the revised Local Development Strategy. The second item, dated 2011.05.16, reports on the public consultation process. Both items include links to PDF documents. The footer contains logos for the Ministry of Agriculture and Rural Development and the LEADER program.

A helyi lakossággal és az egyesület tagjaival a kapcsolatot a honlapon kívül hirdetmények kiküldésével is tartottuk, melyben segítségünkre a körjegyzőségek voltak.

The screenshot shows a public notice (Hirdetmény) from Zala Zöld Szíve Vidékfejlesztési Egyesület. The notice is dated 2011. február 15. and 2011. március 18. között. It informs the public about the review of the Local Development Strategy (HVS) and invites interested parties to participate. The notice includes contact information for the organization and a list of interested parties. The notice is signed by the organization and includes logos for the Hungarian Rural Development Program and the European Union.

5.4 Térképek (a térség természeti, egyéb adottságait bemutató térképek)

A Zala Zöld Szíve Vidékfejlesztési Egyesület tervezési területének víz- és felszínrajza

1. számú térkép

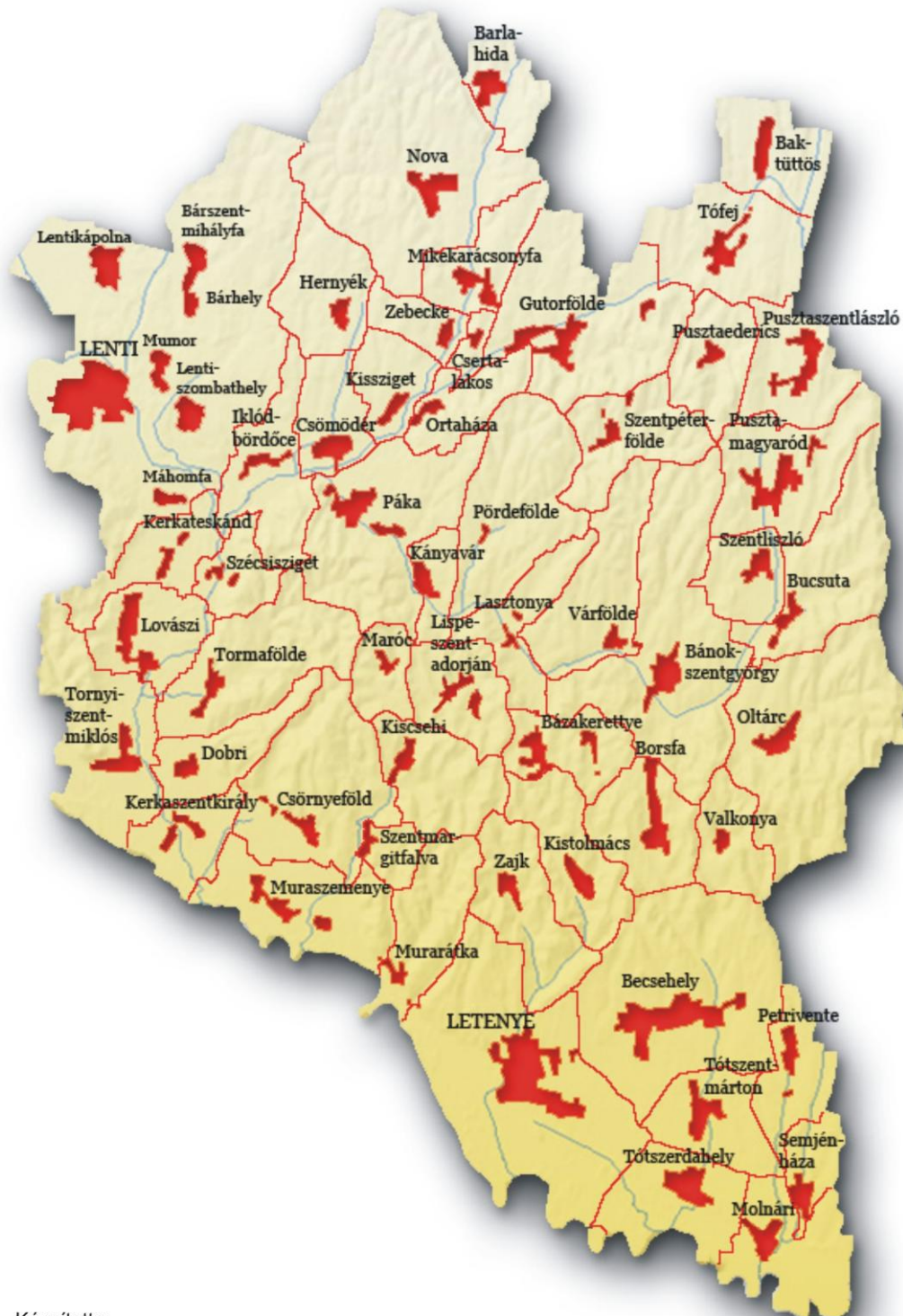
Készítette:

Török Henrich
ZZSZ
2011.

A Zala Zöld Szíve Vidékfejlesztési Egyesület tervezési területének településszerkezete

2. számú térkép

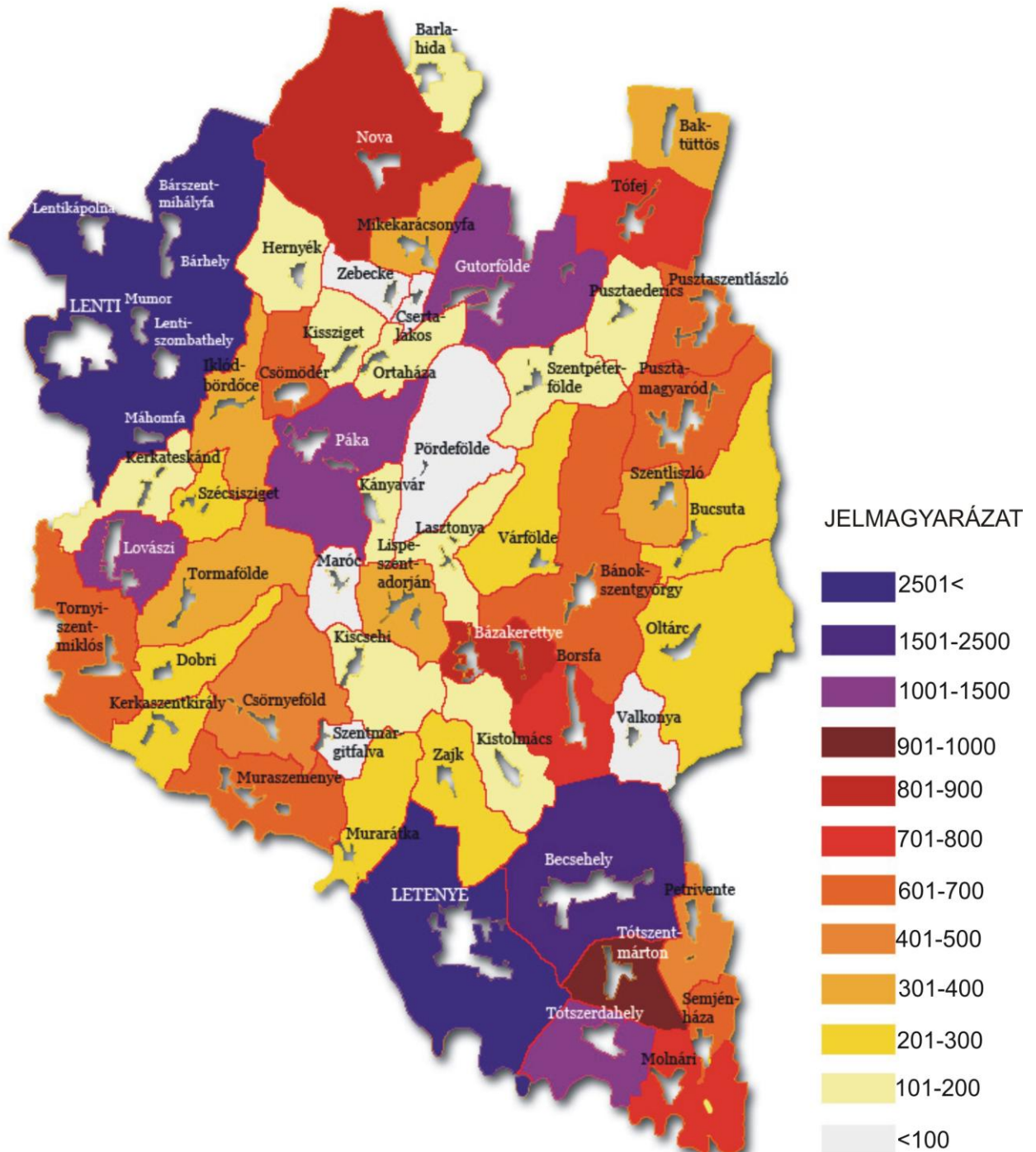
Készítette:

Török Henrich
ZZSZ
2011.

A Zala Zöld Szíve Vidékfejlesztési Egyesület tervezési területén található települések állandó lakosságának száma 2009-ben (KSH)

3. számú térkép

Készítette:

Török Henrich
ZZSZ
2011.

5.5 Táblázatok (statisztikai adatok összefoglaló táblázatai)

1. számú táblázat: A ZZSZ HACS településeinek lakossága, területe és népsűrűsége 2009-ben

	Megnevezés	állandó népesség száma (fő)	közigaz- gatási terület (km ²)	népsűrűség (fő/km ²)
1	<i>Pördefölde</i>	67,0	19,1	3,5
2	<i>Valkonya</i>	68,0	7,6	9,0
3	<i>Oltárc</i>	277,0	29,5	9,4
4	<i>Hernyék</i>	110,0	10,3	10,7
5	<i>Lasztonya</i>	107,0	8,8	12,2
6	<i>Szentpéterfölde</i>	160,0	12,1	13,2
7	<i>Bucsuta</i>	223,0	16,2	13,8
8	<i>Várfölde</i>	209,0	14,9	14,1
9	<i>Kistolmács</i>	187,0	12,2	15,3
10	<i>Kiscsehi</i>	176,0	11,4	15,4
11	<i>Maróc</i>	91,0	5,2	17,6
12	<i>Ortaháza</i>	125,0	7,0	17,8
13	<i>Pusztaderics</i>	177,0	9,6	18,5
14	<i>Csertalajos</i>	37,0	2,0	18,6
15	<i>Zajk</i>	250,0	12,4	20,2
16	<i>Bánokszentgyörgy</i>	659,0	32,5	20,3
17	<i>Kerkateskánd</i>	182,0	8,9	20,4
18	<i>Tormafölde</i>	389,0	18,9	20,6
19	<i>Zebecke</i>	92,0	4,5	20,7
20	<i>Csörnyeföld</i>	455,0	21,3	21,4
21	<i>Nova</i>	843,0	39,3	21,5
22	<i>Murarátka</i>	274,0	12,0	22,8
23	<i>Kissziget</i>	176,0	7,1	24,9

24	<i>Dobri</i>	201,0	7,9	25,5
25	<i>Iklódbördőce</i>	320,0	12,3	26,0
26	<i>Barlahida</i>	170,0	6,1	27,9
27	<i>Szentmargitfalva</i>	99,0	3,1	31,7
28	<i>Kányavár</i>	136,0	4,2	32,4
29	<i>Kerkaszentkirály</i>	267,0	8,1	32,9
30	<i>Tornyiszentmiklós</i>	625,0	18,5	33,7
31	<i>Lispezsentadorján</i>	323,0	9,1	35,3
32	<i>Baktüttös</i>	352,0	9,7	36,3
33	<i>Mikekarácsonyfa</i>	317,0	8,5	37,3
34	<i>Muraszemenye</i>	606,0	16,2	37,5
35	<i>Pusztamagyaród</i>	619,0	16,0	38,6
36	<i>Szécsisziget</i>	245,0	6,2	39,5
37	<i>Gutorfőde</i>	1 128,0	24,9	45,4
38	<i>Szentlisló</i>	324,0	6,9	47,0
39	<i>Tófej</i>	721,0	15,3	47,1
40	<i>Páka</i>	1 195,0	23,2	51,6
41	<i>Petrivente</i>	402,0	7,7	52,5
42	<i>Molnári</i>	717,0	12,9	55,8
43	<i>Becsehely</i>	2 212,0	36,1	61,3
44	<i>Pusztaszentlászló</i>	645,0	10,3	62,4
45	<i>Borsfa</i>	767,0	11,8	64,8
46	<i>Csömödér</i>	643,0	7,8	82,5
47	<i>Tótszentmárton</i>	916,0	10,2	90,1
48	<i>Tótszerdahely</i>	1 175,0	12,3	95,5
49	<i>Bázakerettye</i>	837,0	8,0	104,2
50	<i>Letenye</i>	4 394,0	41,7	105,3
51	<i>Lenti</i>	8 502,0	73,8	115,2
52	<i>Lovászi</i>	1 237,0	9,7	127,9

53	Semjénháza	633,0	4,7	134,7
	Összesen:	36 062,0	765,8	40,7

Forrás: „A Zala Zöld Szíve Helyi Akciócsoport térségi turizmusfejlesztési terve”, 63. oldal., 2011.

2. számú melléklet: Szálláshelyek vendégforgalma 2008-ban a KSH adatai szerint a HACS érintett településein (db)

Megnevezés	Vendégek száma a falusi szállásadásban 2008(település)	Vendégek száma a gyógyszállodákban 2008(település)	Vendégek száma a kempingekben 2008(település)	Vendégek száma a nyaralóházakban 2008(település)	Vendégek száma a panziókban 2008(település)	Vendégek száma a szállodákban 2008(település)	Vendégek száma a turistaszállásokon 2008(település)	Vendégek száma az ifjúsági szállókban 2008(település)
Baktúttós	106	0	0	0	0	0	0	0
Muraszemenye	4	0	0	0	0	0	0	0
Csömödér	5	0	0	0	0	0	0	0
Kiscsehi	10	0	0	0	0	0	0	0
Zajk	16	0	0	0	0	0	0	0
Tornyiszentmiklós	0	0	0	0	34	0	0	0
Borsfa	56	0	0	0	0	0	0	0
Letenye	0	0	0	0	79	0	0	0
Szentpéterfőlde	0	0	0	88	0	0	0	0
Oltárc	38	0	0	137	0	0	0	0
Páka	0	0	0	0	218	0	0	0
Lovászi	38	0	0	0	0	0	206	0
Gutorfőlde	0	0	0	0	0	184	136	0
Bázakerettye	78	0	0	149	689	0	272	0
Kistolmács	1 198	0	0	0	0	0	0	0
Nova	35	0	0	173	0	0	0	2 224
Lenti	291	0	1 616	0	5 533	619	0	0
ÖSSZESEN:	1 875	0	1 616	547	6 553	803	614	2 224

Forrás: „A Zala Zöld Szíve Helyi Akciócsoport térségi turizmusfejlesztési terve”, 123. oldal., 2011.

3. Mezőgazdaságban foglalkoztatottak aktív keresőkhöz viszonyított aránya a HACS településein 1960-2001 között (%)

	Település	1960	1970	1980	1990	2001
1	<i>Baktúttós</i>	73,8	58,6	40,6	6,1	5,7
2	<i>Bánokszentgyörgy</i>	63,0	46,5	34,8	3,2	5,2
3	<i>Barlahida</i>	85,1	60,5	43,3	17,9	3,4
4	<i>Bázakerettye</i>	17,1	12,3	7,7	0,9	6,3
5	<i>Becsehely</i>	76,0	49,4	26,8	5,8	5,7
6	<i>Borsfa</i>	55,6	40,3	35,6	6,3	6,7
7	<i>Bucsuta</i>	83,4	62,4	65,7	8,5	26,1
8	<i>Csertalakos</i>	80,6	56,0	51,9	4,0	0,0
9	<i>Csömödér</i>	61,1	50,0	42,1	5,0	3,6
10	<i>Csörnyeföld</i>	x	x	x	x	13,3
11	<i>Dobri</i>	70,3	52,1	29,5	0,0	3,3
12	<i>Gutorföldsé</i>	71,8	52,0	40,4	8,7	6,4
13	<i>Hernyék</i>	60,2	40,2	41,9	8,7	23,3
14	<i>Iklódbördőce</i>	76,1	55,8	36,1	2,2	2,0
15	<i>Kányavár</i>	62,5	63,5	36,8	8,3	2,6
16	<i>Kerkaszentkirály</i>	71,1	52,8	40,4	3,6	1,1
17	<i>Kerkateskánd</i>	66,2	38,3	35,4	2,8	4,8
18	<i>Kiscsehi</i>	68,4	62,4	42,5	11,1	16,4
19	<i>Kissziget</i>	74,5	67,7	35,9	7,8	7,9
20	<i>Kistolmács</i>	74,7	66,1	44,4	12,5	28,9
21	<i>Lasztonya</i>	74,2	70,5	50,0	5,9	6,3
22	<i>Lenti</i>	56,9	32,6	27,6	2,4	1,8
23	<i>Letenye</i>	65,9	30,0	17,9	4,9	3,3
24	<i>Lispezsentadorján</i>	46,4	46,1	26,7	5,9	4,4
25	<i>Lovászi</i>	30,1	12,1	15,0	1,9	4,0
26	<i>Maróc</i>	71,2	62,8	55,2	12,8	22,2

27	<i>Mikekarácsonyfa</i>	80,7	51,9	48,7	7,2	10,8
28	<i>Molnári</i>	59,8	39,3	33,9	3,5	4,1
29	<i>Murarátka</i>	63,4	39,8	37,8	9,8	4,9
30	<i>Muraszemenye</i>	x	x	x	x	3,8
31	<i>Nova</i>	72,1	53,7	47,8	16,0	16,0
32	<i>Oltárc</i>	84,0	62,5	52,0	22,3	33,3
33	<i>Ortaháza</i>	73,3	57,7	35,3	8,1	15,4
34	<i>Páka</i>	61,7	40,6	32,5	4,9	2,8
35	<i>Petrivente</i>	57,5	43,4	45,5	5,2	0,8
36	<i>Pördefölde</i>	83,4	78,1	72,3	16,7	30,0
37	<i>Pusztaderics</i>	74,1	52,6	28,4	8,1	7,5
38	<i>Pusztamagyaród</i>	81,4	69,7	60,4	6,2	6,8
39	<i>Pusztaszentlászló</i>	56,6	53,4	44,4	8,1	7,6
40	<i>Semjénháza</i>	59,9	38,8	35,3	8,8	6,5
41	<i>Szécsisziget</i>	55,0	35,3	32,8	0,0	1,1
42	<i>Szemenyecsrönye (megszűnt)</i>	64,6	52,5	36,4	5,9	x
43	<i>Szentliszló</i>	69,8	50,9	49,0	9,5	20,6
44	<i>Szentmargitfalva</i>	67,6	43,8	47,0	8,6	0,0
45	<i>Szentpéterföle</i>	85,8	69,8	54,4	21,6	20,0
46	<i>Tófej</i>	56,1	45,0	22,8	4,6	2,0
47	<i>Tormafölde</i>	62,0	43,4	34,4	4,3	6,6
48	<i>Tornyiszentmiklós</i>	57,7	34,9	28,6	1,6	4,1
49	<i>Tótszentmárton</i>	55,8	45,2	29,4	8,8	5,1
50	<i>Tótszerdahely</i>	65,2	43,7	34,5	5,6	3,3
51	<i>Valkonya</i>	85,1	72,8	32,9	23,1	8,3
52	<i>Várfölde</i>	70,3	39,6	37,4	11,0	19,6
53	<i>Zajk</i>	61,3	62,2	48,6	12,3	12,1
54	<i>Zebecke</i>	78,0	57,7	37,1	5,1	3,7

Forrás: „A Zala Zöld Szíve Helyi Akciócsoport térségi turizmusfejlesztési terve”, 54-55. oldal., 2011.

4. A mezőgazdaságilag hasznosított terület művelési ágak szerinti %-os megoszlása a HACS településein 2009-ben

Település	gyümölcsös	rét	legelő	erdő	szőlő	szántó
Baktúttós	0,3	1,3	0,8	68,1	1,0	25,0
Bánokszentgyörgy	0,1	0,8	0,0	59,7	0,4	35,0
Barlahida	0,1	11,0	1,3	58,6	0,6	26,1
Bázakerettye	3,5	7,3	0,1	65,6	5,8	10,9
Becsehely	1,1	11,9	0,2	21,3	1,3	61,6
Borsfa	0,5	2,0	6,4	32,8	2,0	51,5
Bucsuta	0,0	0,0	0,0	89,7	0,5	9,0
Csertalajos	0,7	0,7	0,0	77,3	3,2	13,4
Csömödér	0,1	3,3	10,8	12,1	0,8	71,8
Csörnyeföld	0,1	0,1	3,2	82,7	0,9	12,0
Dobri	0,3	6,4	1,6	77,0	2,0	10,6
Gutorfőde	7,4	20,4	0,0	25,9	0,7	44,2
Hernyék	0,0	0,3	0,0	97,7	0,2	1,6
Iklódbördőce	0,1	1,7	0,3	72,3	2,0	20,8
Kányavár	0,4	2,0	3,3	64,6	7,2	19,0
Kerkaszentkirály	0,5	5,4	0,1	7,9	3,8	75,1
Kerkateskánd	0,2	4,1	2,9	67,3	1,6	20,9
Kiscsehi	0,1	2,0	1,6	86,7	0,9	8,3
Kissziget	1,0	2,7	0,1	74,4	2,9	15,5
Kistolmács	0,0	0,0	0,0	91,1	0,3	8,2
Lasztonya	0,0	0,1	0,0	94,1	0,5	4,6
Lenti	0,1	6,6	1,1	53,5	0,9	36,7
Letenye	0,1	1,4	0,3	28,3	1,3	66,5
Liszeszentadorján	0,4	5,6	0,8	74,4	2,5	14,3
Lovászi	0,0	1,7	3,2	55,0	2,7	33,6

Maróc	0,2	5,2	1,2	78,6	1,6	11,5
Mikekarácsonyfa	0,1	1,5	1,5	76,0	0,8	11,7
Molnári	0,2	1,1	0,1	23,7	1,6	71,6
Murarátka	0,1	0,7	7,7	87,6	0,4	2,9
Muraszemenye	0,1	4,0	0,4	17,0	0,9	75,9
Nova	0,0	7,3	0,3	50,1	0,2	39,8
Oltárc	0,0	0,0	0,0	98,3	0,2	1,1
Ortaháza	0,1	1,7	0,5	82,5	0,6	14,0
Páka	0,1	5,0	0,7	47,1	1,2	45,3
Petrivente	0,9	2,9	0,3	34,4	4,5	51,5
Pördefölde	0,0	0,0	0,0	99,1	0,0	0,7
Pusztaderics	0,1	9,7	0,0	77,7	0,9	9,8
Pusztamagyaród	0,4	9,9	0,0	38,0	1,7	47,7
Pusztaszentlászló	0,6	10,2	4,0	39,7	2,4	39,7
Semjénháza	0,6	0,1	0,0	9,9	1,8	85,1
Szécsisziget	0,2	1,7	1,1	88,1	1,4	4,8
Szentlisló	0,4	5,2	3,6	28,0	1,2	57,0
Szentmargitfalva	1,8	2,1	0,0	48,7	2,5	40,6
Szentpéterfölde	0,0	0,6	0,0	96,7	0,4	1,4
Tófej	0,4	18,6	2,2	26,6	1,6	45,9
Tormafölde	0,1	2,5	0,0	90,2	0,7	4,9
Tornyiszentmiklós	0,1	1,2	0,0	65,7	1,5	28,9
Tótszentmárton	0,9	0,5	0,0	5,8	3,6	83,7
Tótszerdahely	0,1	2,9	0,0	5,4	1,9	86,0
Valkonya	0,0	0,6	0,0	96,9	0,3	1,9
Várfölde	0,1	0,2	21,2	75,4	0,3	2,4
Zajk	0,0	0,3	0,5	95,2	0,6	2,7
Zebecke	2,6	4,9	0,0	77,0	1,5	11,0

Forrás: „A Zala Zöld Szíve Helyi Akciócsoport térségi turizmusfejlesztési terve”, 53-54. oldal., 2011.

5.6 A térségre vonatkozó egyéb stratégiák listája

A Zala Zöld Szíve Vidékfejlesztési Egyesület tervezési területére mindezidáig egyetlen tanulmány készült, mely a Zalai Falvakért Egyesület munkája és a **„A Zala Zöld Szíve Helyi Akciócsoport térségi turizmusfejlesztési terve”** címet viseli. A szóban forgó dokumentum a térség idegenforgalmi szempontú elemzését mutatja be és fejlesztésének irányait határozza meg.

5.7 Fenntarthatósági alapelvek

A Zala Zöld Szíve vidékfejlesztési Egyesület a HVS tervezése során kiemelt figyelmet fordított a fenntarthatósági alapelvekre, ezek mindegyike megjelenik a stratégiában. A megvalósítandó rendezvények és képzések a társadalmi kohézió, a szolidaritás, a társadalmi méltányosság szempontjából bírnak elsősorban nagy jelentőséggel. Több LEADER célterület esetében alapfeltételként jelenik meg az együttműködés azért, hogy elő tudjuk segíteni a minél szélesebb körű társadalmi részvételt és kooperációt.

A HVS vállalkozási célú célterületei minden esetben a a prosperáló vidéki gazdaság létrejöttének érdekében kerülnek meghirdetésre. A helyi termékek támogatása pedig a „Dolgozz helyben” és a „Termelj helyben, fogyassz helyben” elvet is figyelembe veszi, s hozzájárul a diverzifikált vidéki termékek előállításának támogatásához.

A HVS célja gazdasági szempontból mindenképpen egy decentralizált jellegű, prosperáló gazdasági struktúra életre hívása, amelyet azonban a makrogazdasági folyamatok komoly mértékben befolyásolni tudnak mind pozitív, mind pedig negatív irányban.

Természetesen a környezeti szempontok is megjelennek a HVS-ben. Gyekeztünk a természetmegőrzést, az ökológiai szempontokat is érvényre juttatni.
